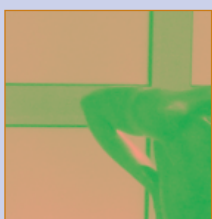

DOBŘÁ ADRESA

Z obsahu

Bezpilotní zpěvy

Skoby/Punkt Memory

Pravda o Mariánském sloupu

Obsah:

Cítát měsíce

Příští měsíc asi nebude nic moc. Podle
sousedky mám blbou karmu.

Z dopisu Jiřího Šlitra Jiřímu Suchému,

28. listopadu 1969.

Vybral

Vratislav Telátko

emeritní profesor filozofie

Články na začátek

Petr Štengl: **Štrúdl** (4)

Jakub Šofar: **Strky frky** (8)

Michal Šanda: **Z antikvariátních banánovek** (12)

Petr Štengl: **Pussy z Rusi** (18)

Jakub Šofar: **Přečteno** (20)

Básničky

Roman Rops: **Bezpilotní zpěvy** (24)

Fotoaktualita

Fotoaktualita (29)

Próza

Petr Štengl: **Pštroši atd.** (30)

Texty odjinud (34)

Komiks

Wagner a Liszt v Piešťanech (38)

Ukázky z děl

Arnold Nowicky: **Marasmus** (40)

Svatava Antošová: **Skoby/Punkt Memory** (44)

Nový český komiks (46)

Michal Šanda: **Dvě výstavy** (52)

Poučení o dějinách

Mariánský sloup (56)

Příloha

Zuzana Chvatíková: **Čína očima – Kanton druhým okem** (58)

SYSTEM NAVIGACE: KLEPNĚTE!

První stránka (titulní):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutím na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenesou přímo na příslušné stránky. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevrou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popisek a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé body obsahu Vás přenesou na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popisek k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

**DOBRÁ
ADRESA**

Na titulní stránce: Zuzana Chvatíková, rukavice (k článku na str. 58)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 10, ročník 13. E-mail: dobraadresa@firstnet.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Štefan Švec. Zástupce šéfredaktora: Štěpán Kučera. Redakce: Václav Dvořák, Michal Šanda, Jakub Šofar, Petr Štengl, Martin Vokurka, Pavel Voňka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky a Nadace Český literární fond. Redakci nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafin a FirstNet, a. s.

Literární zádrhel

Pravé a jediné příčiny opoždění tohoto čísla (Víme kdo za to může!)

Nejprve je třeba upozornit, že omluva čtenářům a autorům, která je jinde na této stránce, je míněna upřímně, nicméně jmenované důvody nemusí být tím pravým, co spoždění způsobilo.

V kuloárech se totiž šeptá, že pravou a jedinou příčinou spoždění je psychické zhroucení redakce, jež nastalo po té, co se jejím členům nepovedlo převzít otěže literárního obtýdeníku Tvar. Velmi slibně vedený útok s nasazením bílého koně J. T., byl nicméně současným vedením Tvaru odhalen a zmařen. Následkem toho upadla redakce Dobré adresy v jistém podniku do letargie a někteří, jako třeba K. T. von J. tam letargují dodnes. (Proto musíte místo odhalené básničky v Literárních zádrhelích číst odhalení toto). Nedočkáte se tedy napřesrok převedení 1 200 000 Kč z podpory tiskárenského průmyslu na honoráře autorům, Tvar bude (doufejme) dále vycházet na papíře a nekonkurovat nám a v Dobré adrese si možná o rafinovaném útoku přečtete reportáž. Možná.

Wiki de Leaks

Naši milí,

úvodník se dá psát různě. Můžete v něm stručně popsat co je v čísle, čímž tak trochu dublujete stránku Obsahu. Můžete vypíchnout jeden materiál a udělat z něj těžiště magazínu, čímž ty ostatní urazíte. Můžete si vzpomenout na nějakou veselou historku z domova, která nikoho nezajímá. Můžete se taky zamyslet nad ročním obdobím/politikou/stavem světa a pronést nějakou užitečnou úvahu, která je zjevně vycucaná z prstu, protože nebylo co psát. A taky můžete poděkovat autorům za stálou píli, čtenářům za stálou věrnost a jít si provětrat lachtana.

Díky a příjemné počtení!

Štefan Švec

Omluva

Toto číslo Dobré adresy vychází s nebyvalým spožděním 27 dnů. Příčina toho neskutecného spoždění leží na výrobě, která nestihla DA včas vyrobit. Výroba se kaje. Čtenářům a autorům se velmi omlouváme.

red

Úpozornění

Vzhledem ke skluzu s nímž jsme vydali toto číslo, vyjde listopadové číslo až 12. 11. 2012.

red

Růdl růdl já rád štrůdl!

náhodného brouzdání po internetu a z tištěného literárního časopisu jsem si vytáhl dva úryvky, které mne zaujaly a které se do určité míry podobají. První úryvek se zabývá otázkou: Pokud čtenář textu nerozumí, kde je chyba? Nejsou důležitá jména dotazovaných, podstatné je, že se jedná o básníky.

<http://opicirevue.cz/obsah/ondrej-hlozek-co-je-poezie-zavazek-na-cely-zivot>

Udělal jsem takový malý experiment – dala jsem pár lidem z mého okolí (nejen studentům české literatury) z různých věkových skupin přečíst pár básní současných básníků – konkrétně Tvoje a od Víta Slívy ze sbírky Račí mor. Jejich reakce se vesměs shodovaly – nepřátelsky zavrtěli hlavami a bránili to větami typu „Já tomu nerozumím; Co tím jako myslíš? Asi je to dobré, ale já to fakt nechápu“. Co bys jim vzkázal?

Já si myslím, že je to spíš všeobhájající lidská nechuť se do čehokoli namočit. Je to dobou postmoderní, kdy člověk zase a znovu skrývá svoje názory. Taky si myslím, že za to může jednačtyřicet let rudého režimu, který tady v těch lidech zanechal opravdu hmatatelné stopy, viditelné napříč generacemi. Je neuvěřitelné, jak byli lidé nuceni se choulit do sebe samotných a skrývat svoje názory. Nejsvobodnější je člověk, který své názory dokáže říct –

ne, že je může říct, ale že je dokáže říct. Že se stává i v demokratickém systému, že člověk ty názory říct může, ale neřekne, protože si myslí, že je nikdo poslouchat nebude, je právě důsledek komunismu. Člověk, který to v této době nezkusí, je zabitý. To samé platí o reflektování básnického textu – v člověku musí jednoznačně něco vyvolávat. Pokud to v něm nic nevyvolá, je chyba na straně příjemce, čtenáře. Lidé, kteří takhle odmítají interpretování básně ať už svými slovy nebo odborníci ze své pozice, zahazují do žumpy právě ty lidské okamžiky, které se autor snažil zachytit. A jestli se mu to povedlo? To ten čtenář nezjistí, dokud to nepřechytrá a nezačne o tom mluvit.

K prvnímu textu, který se vyslovuje k reflexi básnického textu: To samé platí o reflektování básnického textu – v člověku musí jednoznačně něco vyvolávat. Pokud to v něm nic nevyvolá, je chyba na straně příjemce, čtenáře.

Možná by reakci na toto tvrzení mohly předcházet otázky: Kdy se člověk stává básníkem? Když pošle básně do Písmáka? Když sesmolí a vydá svoji první sbírku? Když mu otisknou první básně v literárním časopise? Když absolvuje první čtení? Když sám sebe za básníka prohlásí? A kdy se stává dobrým

básníkem? Když vydá dvacet sbírek? Když se jeho sbírky dobře prodávají? Když vyhraje literární soutěž? Když na jeho sbírku vyjde první recenze? Dále by mohly následovat další nepřímě související otázky: pro koho básník píše? Pro sebe? Pro čtenáře? O každé z položených otázek by se jistě dalo dlouze diskutovat a domnívám se, že snad každý autor tyto či podobné dotazy ať už sám pro sebe, či s ostatními kolegy mezi sebou, řešili.

Domnívám se, že žádný, ba ani ten nejlepší básnický text, tedy kýmisi subjektivně deklarovaný za nejlepší (laskavý čtenář může provést přímý pokus s knihami Nejlepší české básně XX) v člověku nemusí absolutně nic vyvolávat. Poezie, stejně jako její čtenáři, jsou absolutně svobodní. Že se poezie nemusí líbit, protože líbit se musí jen kurvy, to už víme. Že však poezie musí ve čtenáři něco vyvolávat jen proto, že je autorem, či kýmkoli jiným označována za Poezii, to, doufám, dosud obecně neplatí. Měl-li bych být jízlivý, podotknu, že některé básnické texty jsou schopny vyvolávat pouze a jen nauzeu. Druhá část tvrzení činí ze čtenáře jednoznačně blbce. Psát pro čtenáře je ta nejpřímější a nejspolehlivější cesta do pekel. Pokud ovšem autor nepojímá své psaní čistě jako řemeslo a nemá umělecké ambice. Pokud je řemeslník a má své čtenáře za pouhé spotřebitele, neliší se tím od jakékoli jiné řemeslné profese a pak tedy spánembohem, je mu přáno. Psát pro sebe je, věřím, jediný možný způsob, jak se vypořádat se svými uměleckými ambicemi. Ale ani tento způsob si nedovolí vyautovat ze hry čtenáře. Popřel by tím totiž smysl svého počínání. Jistě existuje i způsob psát si pro sebe, do šuplíku s tím, že mé dílo bude po mé smrti objeveno a náležitě reflektováno. A snad nejhorší je varianta, kdy autor sám považuje své básnické texty za bezmála geniální a každý čtenář, v němž nic nevyvolají, je hňup. Zajímalo by mě, jak dalece je tento názor mezi básnictvem rozšířen. Žádným způsobem mu neupírám nárok na existenci. Jen mi připadá zrůdný.

Druhý úryvek pojednává o tom, kdo, proč a jak zahání básníky do ghetta.

Časopis Host

V eseji amerického kritika Dany Gioii, který nedávno vyšel v Hostu, zazněl například návrh vyvést poezii z ghetta tím, že básníci budou na veřejných čteních číst i básně svých oblíbených básníků, proto, aby básník nezaměřoval pozornost jen na svou osobu. Co tomu říkáte? A jak se stavíte ke snahám vyvádět poezii z ghetta? Má smysl se dnes snažit oslovit širší okruh čtenářů než ten, který v současné době máme k dispozici?

KB: Mě by zajímalo, kde se vůbec vzalo ono „ghetto“. Nemyslím si, že by se básníci dobrovolně uzavírali do ghetta, že by to byla jejich vlast-

Pokud je řemeslník a má své čtenáře za pouhé spotřebitele, neliší se tím od jakékoli jiné řemeslné profese a pak tedy spánembohem, je mu přáno. Psát pro sebe je, věřím, jediný možný způsob, jak se vypořádat se svými uměleckými ambicemi. Ale ani tento způsob si nedovolí vyautovat ze hry čtenáře. Popřel by tím totiž smysl svého počínání. Jistě existuje i způsob psát si pro sebe, do šuplíku s tím, že mé dílo bude po mé smrti objeveno a náležitě reflektováno. A snad nejhorší je varianta, kdy autor sám považuje své básnické texty za bezmála geniální a každý čtenář, v němž nic nevyvolají, je hňup. Zajímalo by mě, jak dalece je tento názor mezi básnictvem rozšířen. Žádným způsobem mu neupírám nárok na existenci. Jen mi připadá zrůdný.

ni volba, ale je zajímavé, že se s tím termínem dnes operuje docela samozřejmě. Kdo uzavřel básníky do ghetta?

AB: Jsou to tržní vztahy, které básníky zahánějí do ghetta. Jestliže je společnost definovaná na základě úspěchu na trhu, tak pokles tržního úspěchu knih poezie znamená marginalizaci a ghettizaci tohoto druhu umění.

Může básník proti tomu něco dělat?

AB: Může. Měl by znovu získat hrdost. Nepřijmout tento postoj, ale dál důsledně trvat na poezii, která je tu s námi od počátku a je dědicem něčeho, co konstituuje celek lidské kultury a dějin. Poezie je jedním ze základních konstitutivních rysů kultury a civilizace.

PŘ: Zkrátka nepřijmout pravidla hry!

KB: Jednat a psát nezávisle na mínění těch, kteří ho umísťují do ghett a předpřipravených kategorií. Psát proti!

Básnické ghetto. Přiznám se, že je to pro mě představa velmi přitažlivá. Pokud by básníci byli umístěni v ghettu, bylo by na místě položit si otázku: jsou v ghettu také vizuální umělci? Jsou v ghettu hudebníci? Divadelníci? Jsou zkrátka v nějakém ghettu všichni umělci společně, nebo se ghetto týká jen básníků? Pokud ano, tak proč právě a jen jich?

Kdo uzavřel básníky do ghetta? ptá se KB a AB mu vzápětí odpovídá: *Jsou to tržní vztahy, které básníky zahánějí do ghetta.* Skutečně? Mají tržní vztahy opravdu takovou moc, aby vyčlenily, vyřadili básníky ze společnosti do ghett. A vůbec: proč se hovoří o básnících a ne o poezii? Pakliže jsou v ghettu básníci, je tam s nimi i jejich tvorba? Je tam s nimi poezie? Nebo ta má své vlastní ghetto? A dále: je společnost definovaná JENOM na základě úspěchu na trhu? Pokud ano, pak bych řekl, že ghetto je jediné ta správná adresa pro básníky. Pokud platí tvrzení, že tržní vztahy zahánějí básníky do ghett, platí tedy i definice: čím víc vydaných sbírek v co nejvyšších nákladech, tím větší básník? Budou-li básnické sbírky k mání ve všech supermarketech, osvobodí to básníky z ghetta? Domnívám se, že společnost definují i jiné, než jen tržní vztahy. A právě ony veškeré JINÉ, než tržní vztahy, neumožňují zahrnutí básníků do jakéhokoli ghetta.

Co si mám představit pod pojmem básnická hrdost? Na co má být básník hrdý? Na svoji tvorbu? Je básník něčím výjimečným, oproti ostatním? Má nějaký zvláštní statut? Někáká privilegia? Vymyká s tím, že je básník, nějak ze společnosti? Nabývá psaním básní na autoritě, respektu či uznání? Čím se takový básník liší od kardiochirurga, pošťáka nebo bezdomovce? Nezahánějí náhodou básníci do ghetta sami sebe tím, že píšou poezii pro poezii? Že provozují krasořečnění, za nímž se nic neskrývá? A pokud se čtenář prohrabe haldou rádobykrásných slov, myšlenky se nedohledá.

A co když se v ghettu ocitá sám čtenář? Čtenář, který se sám neorientuje a řídí se tedy podle výsledků literárních soutěží. Přečte si knihy vítězné, ovšem tím se ocitá v ještě větší bezradnosti. Tohle že má být ta nej nej kniha? Ta nejbáječnější sbírka poezie? To nejlepší beletristicky prozaické dílo? Děláte si ze mě srandu? Máte mě za blba? Čtenářova nedůvěra vůči literatuře stoupá. Na haldy knih v Kosmasu sedá prach. Knihkupci už mají připravené univerzální papírové proužky s nápisem Vítězná kniha roku. Vycepovaná spotřebitelská masa, která se řídí tím, co je jí doporučeno „odborníky“ zhltnou svoji dávku písmen a běží dál. Básníci s prozaiky se těší na to, až si příští rok znovu stoupnou na startovní čáru a už slyší ten slastný zvuk výstřelu startovní pistole. Co na tom, že ochozy literárních kolbišť zejí prázdnotou. Co na tom, že běhají jak křečci v zajetí v nekonečném šlapacím kole? Literárně zasvěcená veřejnost se diví, že se najde ještě pár naivních divíšků, kteří se situaci diví. No co, už jsme si přece zvykli. Tak to zkrátka chodí. Ocenění literáti ve vši skromnosti dmou prsa, pár kritiků, kteří napíší, že císař je nahý, se v literárních časopisech označí za nymandy, kteří vůbec, ale vůbec nepochopili, co svým textem autor chtěl říct. V žádném případě mi nejde o to brát si na paškál literární soutěže a zpochybňovat nebo snižovat jejich smysl a význam. Oboje bezpochyby mají a jsou potřebné. Zajímají mě jejich možné vedlejší účinky. Vedlejší účinky, které mohou básníky zahrnout do ghett. Obdržet cenu, znamená vstoupit do reklamního masomlýna. Vítěz se stává oficiálně potvrzenou mikroveličinou, nakladatel si mne ruče, že v případě oceněného díla se mu vrátí alespoň náklady na výrobu. Avšak kvalita díla? Hodnota? Nesrovnatelně lepší a hodnotnější sbírky se nedostanou ani do nominace. Abych byl konkrétní: oproti nominovaným a oceněným básnickým sbírkám v Magnesii liteře (Fridrichovo *Kroa kroa* a Bouškův *Oheň po slavnosti*) je Kasa-

lových *Dvanáct* nesrovnatelně kvalitnější a hodnotnější sbírkou. Tak na co si tu hrajeme?

Není nepřijatí a neporozumění poezii čtenářstvem jednoduše způsobené tím, že i přes všechny metály, ocenění a řady vydaných sbírek se v mnoha případech jedná o poezii pojímanou jen jako řemeslo, bez uměleckého obsahu, o poezii, která sestává jen z haldy slov, o poezii pro Poezii, kterou čtenáři sice beze zbytku respektují coby poezii, avšak neberou ji za svou, protože v nich absolutně nic, kromě nepochopení a nepřijetí nevyvolává.

Ano. *Psát proti!* To je i podle mne ta jediná a správná cesta, jako žádná ze sta. Obzvlášť, když viníci, zdá se, jsou známi: jsou jimi čtenáři, postmoderna, jak jinak než komunisti a tržní vztahy. V žádném případě bychom však neměli zapomínat na štrůdl!!!

Moje máma čte poezii

*2 balíčky listového těsta
2 šálky rozpuštěného másla
kilogram jablek
1 sklenka nadrobených piškotů
1 sklenka roztlučených ořechů
2 šálky vanilkového cukru
1 balíček práškové skořice*

*Jablka opláchneme, oloupeme,
zbavíme je jader, nastrouháme
je na hrubém struhadle a smícháme
je s cukrem, roztlučenými ořechy
a skořicí.*

*Rozválíme listové těsto
na dvě obdélníkové placky.
Na rozválené těsto
rozetřeme jablečnou směs a
stočíme ho do ruličky. Stejným
způsobem stočíme i další.
Potřeme je tukem a pečeme
ve středně vyhřáté troubě, dokud
se seshora nezačervenaají, a sdola
nežrůžovějí.*

*Když to upečeš – bude to štrůdl,
ale teď je to ještě báseň.*

(Georgi Gospodinov)

Petr Štengl

Vycepovaná spotřebitelská masa,
která se řídí tím, co je jí
doporučeno „odborníky“ zhltně
svoji dávku písmen a běží dál.
Básníci s prozaiky se těší na to,
až si příští rok znovu stoupnou na
startovní čáru a už slyší ten
slastný zvuk výstřelu startovní
pistole. Co na tom, že ochozy
literárních kolbišť zejí prázdnotou.
Co na tom, že běhají jak křečci
v zajetí v nekonečném šlapacím
kole? Literárně zasvěcená
veřejnost se diví, že se najde
ještě pár naivních divíšků, kteří
se situaci diví. No co, už jsme si
přece zvykli. Tak to zkrátka chodí.
Ocenění literáti ve vši skromnosti
dmou prsa, pár kritiků, kteří
napíší, že císař je nahý, se
v literárních časopisech označí za
nýmandy, kteří vůbec, ale vůbec
nepochopili, co svým textem
autor chtěl říct.

Strky-frky

Články
na
začá
tek

o jódlování v Reflexu...

V *Reflexu* 27/2012 psal Bohumil Pečinka o odvolání ministra Jiřího Pospíšila Padlý ministr: *Na afěře spojené s odvoláním Jiřího Pospíšila není zajímavý jen samotný fakt odchodu populárního ministra, ale také atmosféra s tím spojená. Média ovládl záchvat schematismu jako v době tzv. televizní krize. Dlouhodobě politické spory mezi ministrem a premiérem zůstaly úplně zatemněné ve prospěch udělování bílých a černých puntíků. Výtečně vystižené. A o něco dál. Jestliže ve středověku měla proces svatořečení v rukou výhradně církev, dnes se přesunul do médií. Směšnosmutné bylo vidět třeba i zkušené politiky, jak se bojí a tomuto barvotiskovému pojetí sporu ze strachu veřejně přitakávají, přičemž mimo kamery dávají najevo své skutečné názory. Výtečně. Ale je Reflex také médium a Pečinka také novinář? Nebo jsou to osamocení hrdinové bojující s mlýny jak jeden španělskej rytířskej rapl? Nosí se tahle kuráž i v zákopech Reflexu?*

Kdybych četl *Reflex* jen občas, tak je Pečinka můj Jan Křtitel. Tím, že ho čtu pravidelně spousta let stránku od stránky, a taky si občas něco pamatuju déle než do druhého dne, tak tohle hejkání je jen takové novinářské (určitě nemediální) jódlování. Pěkně se to táhne po krajině a – něco se napsat musí...

Forenzní audit...

Knih o soudní patoložce Kay Scarpettové od Patricie Cornwellové už vyšlo téměř dvacet, poslední se jmenuje *Posmrtný přístav*. Kromě mrtvolek je taky o nanotechnologiích, o umělém hmyzu, který je schopen

vbodnout někomu dávku čehokoli, aniž by se o tom cokoli zjistilo. Mně teda stačí ty spousty mravenců, se kterými dnes a denně vedu lýtý boj o každou píď svého domova. Představa, že by byli navíc ještě umělí, a já bych s rozkoší mnul mezi prsty jen jakési karbonové součástky... No nevím.

Tyhle forenzní vyšetřovací techniky. Trochu je to podobné, jako když každý fakan jezdí do USA nebo Austrálie. Jejich duše je světooběžnická, téměř všechno vědí. Ale kde jsou Máslovice nebo Větrušice, to netuší. A je jim to fuk.

Ale možná, že právě tam by na ně mohlo čekat štěstí. Sice neumělé, ale vůbec nějaké.

o plukovníku Redlovi...

Někteří umělcové by se měli angažovat jen svým uměním. Jakmile začnou mluvit, pak je třeba vytáhnout deštníky a čekat, až ta průtrž skončí. Klasickým případem je David Koller. Je nasratý, ale každá další věta popírá tu první, takže nikdo moc nechápu, co ho vlastně tíží. Podobně se představil Vlasta Redl v *Pátku Lidových novin* (3. srpna).

Lidi už mají tak vypláchnuté hlavy, tak kdybych o tom začal zpívat nebo mluvit na koncertech, tak mě vypískají. V tomto ohledu se zas tak mnoho nezměnilo. Tedy kromě toho,

že dnes mohu veřejně prohlásit prakticky cokoli, aniž by mě za to zavřeli. (...) Netvrdím, že v dnešním mediálním masakru neexistuje prostor pro pravdu, ale když už náhodou někde v nějaké podobě zazní, zpravidla neudělá na nikoho žádný dojem, takže nikomu ničím neposlouží.

Co to má být? Žije snad Redl stále v představě, že když někde „zazní“ pravda, tak se zastaví život a všichni se budou klanět a volat: Ó, slyšeli jsme pravdu! Pravda je obyčejná věc, součást našich obyčejných životů, pravda vedle lži a polopravdy a pololži. Pokud jsme žili předtím v systému, kde se pravda vyskytovala minimálně (což samozřejmě není pravda), a každé její objevení se rovnalo zázraku, pak už je to dost dávno na to, abych si pořád myslel, že to tak má být, a že když se někde pravda vyjeví, tak všichni mají jásat.

Jestliže někde stále žije v téhle nesvobodě, pak sice chápu, že z toho má frustrák, ale nebylo by pak lepší navštívit nějakého odborníka s modrými nebo červenými pilulemi a pak si u toho zabékat o husličkách?

Třikrát a dost...

Petrovi Měrkovi vydalo nakladatelství Druhé město už třetí knihu, její název je *Hitler se na vás usmívá*. Je to zase, jako vždy, ukrutná legrace (prcání, vraždění, srání, drogy, beďary a stihomam).

Ale vy se nesmějete! Ale vy se budete smát! Vy se budete smát tak, až z toho budete plakat.

O paměti...

Občas je třeba trochu zakvedlat s pamětí, aby se ten stabilní krasohled znovu přestavěl.

Frejři a prostopášnice aneb Kratochvilná skládání ze svaté Rusi mátušky. 2., rozšířené vydání. Lidové nakladatelství, 1988. Vybrala, uspořádala a doslovem opatřila Eva Fojtíková. Z doslovu: *O renesanci jsme se zmínili pro některé důležité obsahové rysy, které jsou pro ni a pro přechodné období ve vývoji Ruska společné. Tehdy vzniká celoruský trh (tento jev studoval V. I. Lenin), do feudalismu pronikají první elementy buržoazní ekonomiky...*

Takhle se mají psát doslovy!

Kovářova kobyla chodí bosa...

Vladimír Pistorius píše knihy o tom, jak má správně vypadat kniha.

Nedávno nakladatelství Pistorius & Olšanská vydalo knihu Sergeje Lebeděva: *Hranice zapomnění*. Výtečnou, to je nutno dodat.

Co to má být? Žije snad Redl stále v představě, že když někde „zazní“ pravda, tak se zastaví život a všichni se budou klanět a volat: Ó, slyšeli jsme pravdu! Pravda je obyčejná věc, součást našich obyčejných životů, pravda vedle lži a polopravdy a pololži. Pokud jsme žili předtím v systému, kde se pravda vyskytovala minimálně (což samozřejmě není pravda), a každé její objevení se rovnalo zázraku, pak už je to dost dávno na to, abych si pořád myslel, že to tak má být, a že když se někde pravda vyjeví, tak všichni mají jásat.

Jestliže někde stále žije v téhle nesvobodě, pak sice chápu, že z toho má frustrák, ale nebylo by pak lepší navštívit nějakého odborníka s modrými nebo červenými pilulemi a pak si u toho zabékat o husličkách?

Hlavně slušnost, to je
pěkná zpráva z terénu,
nakonec „pan Franz se
zámku“ by klidně mohl
být na Hradě. Jenže
pokorně mluvit se
starším člověkem, to
že je předpoklad být
prezidentem? Já jsem
každý den pokorný
jako beránek, a nějak
hradním směrem
necílím. Pokora je
dobrá věc, na Hradě
ted' určitě chybí, ale
jako jediný předpoklad
k prezidentování?
Radši prezidenta
nevychovaného,
prasáka, než slušnou
leklou prezidentskou
rybu. Pokud ta funkce
nemá být jen pimprle
z orloje.

Na copyrightové stránce je u copyrightu Sergeje Lebeděva rok 2010. Pod tím u překladatele Libora Dvořáka rok 2012.

V tiráži je uvedeno, že ruské vydání je z roku 2011 a české z roku 2009.

To se tak někdy stane, že šotek láskou vzplane, a...

Z nabídky...

Kurz umělého prodlužování smrti. Zaváděcí cena 999 Kč. Jako bonus krátký rychlokurz: *Jak potiskovat stuhy u věnců.* Každý ab solvent získá praktickou brožurku.

Přešťastný Adolf...

Člověk by si myslel, že počet vycházejících knih o bolševismu se bude cca rovnat počtu vycházejících knih o nacismu. Myslel by si to ale špatně. V srpnu se nově prodávaly knihy: *Východní fronta den za dnem. 1941–1945, Území kryš, Pravdivý příběh Herrmanna Hitlera, Protiútok, SS. Výstraha dějin.* O Stalinovi nebo o proletářském internacionalismu ani ň.

Jak se do lesa volá, tak se Áda raduje.

Hlas lidu, hlas (z)boží...

Není nad čtenářské dopisy. Ty máme rádi. Paní Jarmila Petrušová napsala do *Metra*, kde jí 7. srpna otiskli dopis s názvem *Proč by nemohl být prezidentem Vladimír Franz?* Tak třeba píše: *Mohu jen potvrdit, že je to velice slušný člověk, seděl totiž vedle mne v tramvaji a mluvil s nějakým starším panem profesorem. Ta pokora k tomu staršímu pánovi byla úžasná. Žádný jiný navrhovaný kandidát na prezidenta bohužel na pana Franze nemá.*

Hlavně slušnost, to je pěkná zpráva z terénu, nakonec „pan Franz se zámku“ by

klidně mohl být na Hradě. Jenže pokorně mluvit se starším člověkem, to že je předpoklad být prezidentem? Já jsem každý den pokorný jako beránek, a nějak hradním směrem necílím. Pokora je dobrá věc, na Hradě ted' určitě chybí, ale jako jediný předpoklad k prezidentování? Radši prezidenta nevychovaného, prasáka, než slušnou leklou prezidentskou rybu. Pokud ta funkce nemá být jen pimprle z orloje.

Turci a Turkyně...

Když se podaří natočit pitomý film, ale opravdu pitomý, tak by taková věc měla mít ohlas jako získání Oscara. Z krabice s různými skurilitami jsem vytáhl turecký film *Nepřemožitelný Ali*, který český distributor označil navíc jako „dobrodružství ve stylu filmu Indiana Jonese“, čímž tomu nasadil korunu. Období vzniku novodobého tureckého státu (vystupuje zde i budoucí Kemal Atatürk). Všichni jsou proti Turkům: Řekové, Arméni, Angličané, Francouzi. Ale Ali je schopen revolverem útočit proti vojákům s puškami, všechny zmlátí a ještě jim stačí říct, že jsou gauneři. Nábožensky neutrální, s lehkou erotickou příchutí. Logické nemsyly, patos, styl a la Oldřich Nový. A nakonec zvítězí láska k vlasti nad láskou k ženě! Svět se nemusí globalizovat, protože blbost je internacionální.

A ještě o filmu...

Před několika filmy, které jsem v poslední době viděl, dávali upoutávku na film Benha Zeitlina *Divoká stvoření jižních moří*. Zase jedna z iluzí a já jí opět propadl. Když jsem na tom potom byl, bylo to úplně jiné. Pěkně nastražená reklamní past. Neříkám filmu: špatné, ale límec si z toho neurvu.

V *Respektu* 34/2012 z toho zase Kamil Fila udělal politrickou symfonii a la Lenina teze o důležitosti kinematografie pro

světovou revoluci. Jeden z našich nejrespektovanějších filmových „kritiků“ (uvědomky nejsou z pejorativního důvodu, ale žádný kritik už v této době neexistuje, z podstaty věci to nejde) bohužel, jako jemu podobní v literatuře, není schopen uznat, že filmový (literární výkon) je také (někdy pouze) zábava, a že to je dokonce mnohem důležitější než záchrana našeho světa. Protože než nastane ta správná konečná katastrofa, to konečné Ende, budou lidi už stejně dávno mrtví, i když se budou pohybovat po Zemi.

A ještě dvě drobné poznámky. 1) Když už přirovnává tento Zeitlinův kousek ke všemu možnému, vypadl mu z toho *District 9* (z formálního pohledu). Nicméně, a to je 2): když píše, že hlavní postava přebývá „v blíže neurčené postakastrofické budoucnosti“, tak to jen dokazuje, že při sledování filmu už přemýšlel, jak to napíše, a přestal se soustředit. Právě v tom je ten fígl tohoto filmu: ono je to o naší současnosti. To je takový klasický manévr popisovačů: když se děje něco apokalyptického, tak aby se člověk zbytečně nezapletl do souvislostí, tak se napíše „blíže neurčená budoucnost“. Takže znovu: každá taková blíže neurčená budoucnost je většinou naše žhavá současnost.

A zase ta erotika...

Když může nakladatelství Host vydávat pravidelné roční „svodky“ *Nejlepší české básně 201x*, tak by stálo za to vydávat i roční přehledy erotických inzerátů. Jestli někde bytule poezie, pak je to v nich.

Metro, 22. 8. 2012. Rubrika *Intimní - nabídka*.

Extáze s chlupatkou. Slízni sladkou smetanou uprostřed! Anebo:

Orální potěšeníčko v režii všestranné Zdeny (60). Kouřím, saj, polykám... a „ne“ ode mě neuslyšíš:-)!

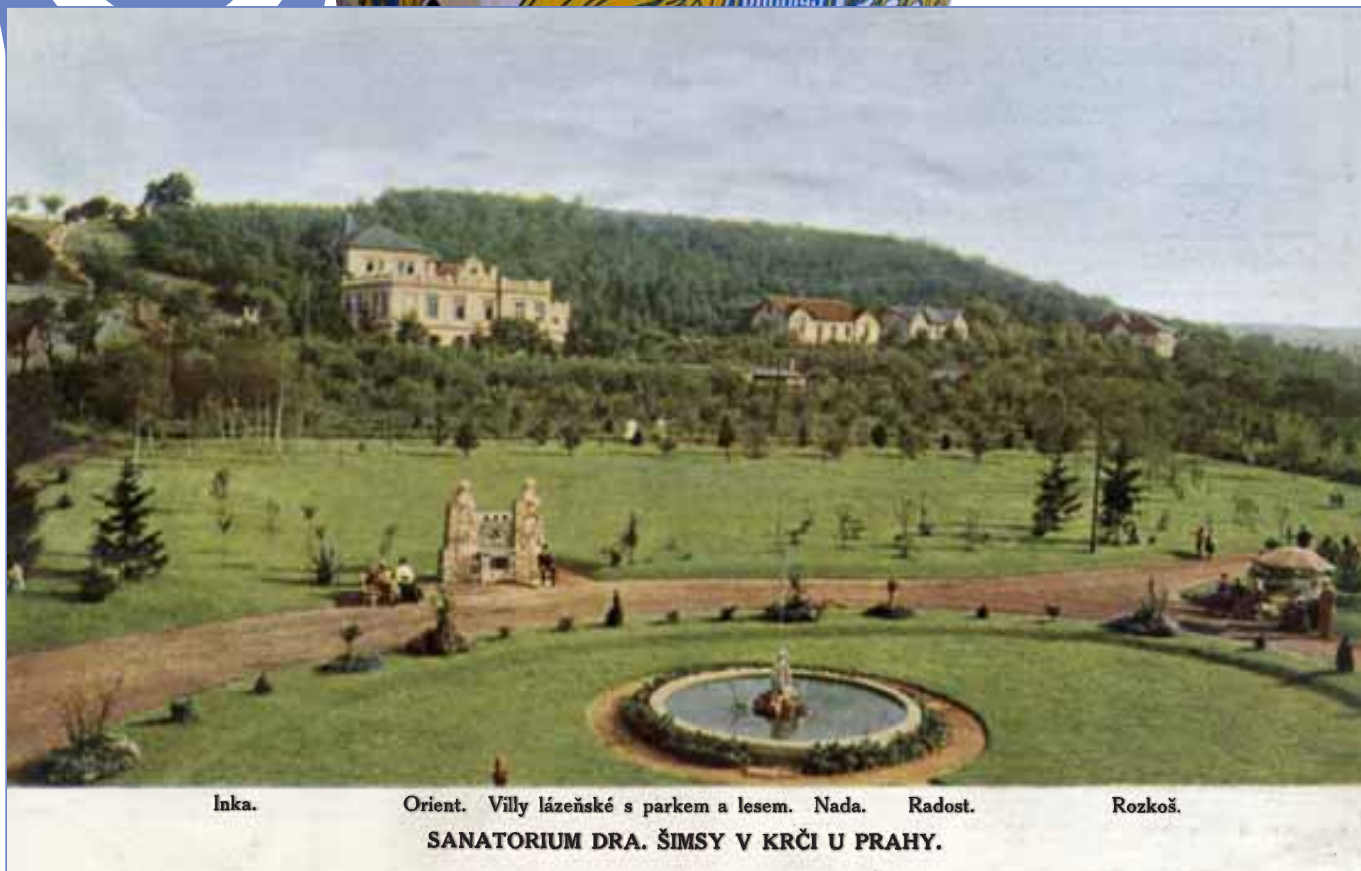
Jakub Šofar

Protože než nastane ta správná konečná katastrofa, to konečné Ende, budou lidi už stejně dávno mrtví, i když se budou pohybovat po Zemi.

A ještě dvě drobné poznámky. 1) Když už přirovnává tento Zeitlinův kousek ke všemu možnému, vypadl mu z toho *District 9* (z formálního pohledu).

Nicméně, a to je 2): když píše, že hlavní postava přebývá „v blíže neurčené postakastrofické budoucnosti“, tak to jen dokazuje, že při sledování filmu už přemýšlel, jak to napíše, a přestal se soustředit. Právě v tom je ten fígl tohoto filmu: ono je to o naší současnosti. To je takový klasický manévr popisovačů: když se děje něco apokalyptického, tak aby se člověk zbytečně nezapletl do souvislostí, tak se napíše „blíže neurčená budoucnost“. Takže znovu: každá taková blíže neurčená budoucnost je většinou naše žhavá současnost.

Z antikvariátních banánovek

Psychiatr MUDr. Jan Šimsa (1865 – 1945) se ve své lékařské praxi zabýval bojem proti alkoholismu, fyzikální terapií, vegetariánstvím, ale i okultismem a hypnózou. Roku 1910 založil v Praze – Krči na pozemcích odkoupených od majitele krčského zámku Tomáše Welzla léčebný ústav. Kvůli světové válce však sanatorium zkrachovalo a v roce 1922 ho odkoupil Spolek pro ochranu matek a dětí. Dnes v těchto budovách sídlí Kojenecký ústav. Doktor Šimsa ovšem nezůstal zapomenut; postaral se o to paradoxně a jaksi poťouchle spisovatel a rytec Josef Váchal v Krvavém románu.

Sanatorium Dra. Šimsy

PŘÍRODOLÉČEBNÝ ÚSTAV. **SANATORIUM DRA. ŠIMSY** LÁZNĚ V KRČI U PRAHY.
TELEFON 3981. TELEFON 3981.

FYSIKÁLNÍ A DIÉTETICKÁ LÉČBA CHOROB VNITŘNÍCH, ZVL. SRDEČNÍCH, ZALUDEČNÍCH A NERVOVÝCH

Sanatorium (zal. r. 1901) tvoří skupinu sedmi lázeňských budov a vill nachází se v Dolní Krči jižně od Prahy, při silnici spojující Vyšehrad-Bránek-Michle-Vinohrady, vedle nádraží. Krč jest villovým předměstím velké Prahy, oplývající krásami přírody, romantikou a lesy. Sanatorium vyniká nad celé okolí svou polohou a nádhernou novou palácovou budovou „Vita nova“. V té nacházejí se kanceláře, ordinace sítě lékařů, ústřední dvoje lázně, oddělené dle pohlaví, elegantně zařízené společenské místnosti, jídelna, verandy, sál pro zábavy, kuchyně a byty pro lékaře a pacienty. Ostatních šest vill jest zařízeno jednodušeji ale hygienicky s nutným komfortem. V celku je místa pro 80 nemocných. Ústav má velké hřiště, tenis, plovárnu letní i zimní, tělocvičnu a lázně vzduchové i slunné.

ÚČEL sanatoria je poskytovat nemocným a slabým pečlivé ošetření, stálý dozor lékařský, odbornou léčbu s upotřebením všech moderních léčebných method, řádnou životosprávu, klid i zaměstnání.

Sanatorium učí dále i otužovat tělo i ducha a přirozeně žít, jak to žádá reformní hnutí nové kultury člověka.

PŘEDNOSTI SANATORIA :

1. Jest v krajině zdravé, suché, lesnaté, prosté továren.
2. Jest blízko Prahy a tudíž možnost užívání výhod velkoměsta, ústavů, odborníků, zábavy.
3. Má vlastní les, veliký park, ovocné a zeleninové zahrady a hospodářství.
4. Výtečnou pitnou vodu, vlastní vodovod.
5. Všude elektrické osvětlení, vlastní elektrickou centrálu a strojovnu.
6. Ve všech budovách centrální topení a zvl. lázně.
7. Každá villa má svou velkou zahradu s pavillonem.
8. Při takové rozsáhlosti možno vyhovět všem nárokům a zaručit klid, oddělení dle chorob a sociálního postavení, poskytovat zábavu i zaměstnání.
9. Dva lékaři s rodinami stále bydlí v sanatoriu, žijí s nemocnými a kontrolují léčebné výsledky.
10. Provádí přesně moderní zásady přírodoléčebné, má dokonalé zařízení pro léčbu fyzikální a vzornou diéetickou kuchyni.
11. Řídí se v léčbě přísnou abstinencí od alkoholických nápojů.
12. Otevřeno celý rok.

2

Které choroby léčí se výhodně v sanatoriu ?

1. **STAVY CELKOVÉ SLABOSTI**, kde není ještě určité onemocnění, ale hrozí při vyčerpání sil, únavě; účel léčby je profylaktický, by se nemoc zabránilo.

2. **REKONVALESCENCE** po operacích, porodu, těžkých chorobách těles. i duševních, zánětu plic, chřipce atd. Potřebují dobré výživy, otužující a posilující léčby lázeňské.

3. **SRDEČNÍ A CÉVNÍ CHOROBY** povahy organické i funkční, vady chlopníové, rozšíření neb ztuhnutí srdce, nervosní poruchy, tlučení srdce, slabosti, angina pectoris, zkrtnutí cév či arteriosklerosa se všemi následky, náchylnost k zvrátím nebo mrtvici, návaly krve ke hlavě.

4. **ZALUDEČNÍ A STŘEVNÍ** choroby, katarrhy, atonie, zácpy, koliky, rozšíření, dyspepsie.

5. **CHOROBY VÝŽIVY**, cukrovka, dna, tučnost, rheumatismus se všemi zjevy od ledvin, srdce, jater a nervů.

6. **ALKOHOLISMUS A MORFINISMUS**. Léčba bez obtíží abstinence.

7. **CHOROBY NERVOVÉ** organické i funkční: a) *neurasthenie* s příznaky: bolesti hlavy, tlak, nespavost, ochabování paměti, ztráta energie, skleslost, neschopnost k práci, záchvaty strachu, hloubavost, hypochondrie, třesení, nechut, nálada sklíčená až melancholická, dráždivost. Sem patří i nervosní poruchy sexuální, klimakterické i menstruační; b) *hysterie*, neuroza traumatická, epilepsie, morbus Basedowii, chorea; c) *neuralgie*, migrény, ischias, ochrnutí, tetanie; d) *choroby mozku a míchy*, obrny, křeče, tabes, afasie, hemiplegie, paralysa.

8. **MÍRNÉ PORUCHY DUŠEVNÍ** nacházejí se ve všech lázních a sanatoriích bez obavy, že by padla hana na nemocného nebo ústav. Choroby nervové často s psychosou se kombinují a vyžadují pak zvláště vzorného ošetření. Kromě lázní veřejných jsou dvě oddělení klinická uzavřená, pro eventuel. případy potřebující úplného klidu. Nemocní klid rušící a šílenci obecně „blázni“ zvaní se nepřijímají.

4

Villa „Orient“.

Kapitola XIX. V sanatoriu doktora Šimsy

V čele hlavního domu stkvěl se velikými a zlatými písmenami nápis: Mors vetera.

Kočár zajel do dvora a ihned k němu přispěchali dva silní mužové. Oni otevřeli

dvěře u kočáru a vynesli z něho na rukách i nohách svázaného pasažéra, který stále

ještě hulákal. Byl to nemladý již muž, jehož zevnějšek i chování bývalého inteligenta prozrazovalo. Dle flašky s kmínkou, z kapsy mu vyčnívající, soudě, ten muž sešel jen alkoholem. Ti dva mužové také mu hned tu láhev odebrali, poněvadž v tom domě nic takového nesmělo se objeviti. Když si pak jeden po druhém z té láhve notně zavdali, prohlásili nakonec oba dva, že je to nejmizernější nápoj, jaký kdy v životě pili. Ten muž svázaný v kozelci jim přisvědčil, pravě, že je v té láhvi voda z řeka Jordánu, kterou panu doktorovi přináší.

Po těchto slovech vzali jej ti mužové na ramena a odnášeli ho do budovy skrze vestibul. na stěnách bylo možno čísti rozmanitá hesla a průpovědi, jako na příklad:

Kdo v sebe alkohol lije,
spálí si v mozku ganglie.

Rozumný vždy myslí na ledviny, játra,
není-li v tom líh, co pije, pátrá.

Ani tak neškodějí ženské,
jak pivo plzeňské.

Těž tam byli strašliví výjevové, vytažení ze životů a vnitřností pijáků.

Jidelna (zábní dvorana) v ústř. lázeňské budově.

ELEKTRINA jest velmi účinným prostředkem léčebným v rukou znalce, který má řádné přístroje a umí určit *druh, sílu a čas*. K dispozici jsou všechny moderní přístroje proudů: farad. galvan., sinusoidal., influenc., Leduc., Tesla, Morton, pro röntgenování, d'arsonvalisaci, franklinisaci, pro lázně elektrické čtyřpolové dle Schneea, pro vnitřní elektrisování dle Erfurtha a. j.

Léčebné síly *světelných a tepelných paprsků elektrických* používá se ve skříních elektrických, pomocí reflektorů pro obyčejné, modré neb červené světlo.

RADIUM pro své zázračné účinky vyzařovaných paprsků a emanací v poslední době stále více se upotřebuje v léčbě různých nemocí vnitřních, ku příkladu rheumatismu, dny, cukrovky, neuralgií, zánětu ledvin. Sanatorium má svůj silný radiový emanator pro léčbu *pitím, inhalací, obklady* neb *koupelí*.

POZNÁMKA. Vyšetřování mikroskopická a chemická provádějí se v sanatoriu, důležité rozborů pak v universitních laboratořích v Praze.

LÁZNĚ VZDUCHOVÉ A SLUNNÉ jsou dnes všeobecně uznaným prostředkem k otužení a posílení těla i nervů. Ústav má vzorné prostorné lázně vzduchové pro obě pohlaví v hlavní budově i v háji, opatřené různými náčiním tělocvičným.

Sluneční lázně směji bráti jen někteří dle přísných návodů lékaře.

LÉČBA KLIDEM, *ležením na čerstvém vzduchu,* k čemuž slouží kryté verandy, balkony a pavilony v zahradách.

LÉČBA MEDICINÁLNÍ provádí se jen v nejnut. rozměrech dle zkušeností klinických. Léčba pitím vod minerál., ku příkl. luhačovické, marianenské, karlovarské a p.

Léčba specifická salvarsanem (Ehrlich 606), rtutí a jodem.

LÉČEBNÝ TĚLOCVIK. *Gymnastika. Práce.* Význam jejich není třeba zdůrazňovati, zvyšují jistě energii těla i ducha a ústav má pro cvičení v zimě *sál pro mechanoterapii* s různými přístroji a *velkou tělocvičnu* s kabinami. Velké zahrady, skleníky a dílny řemeslné zvou k zaměstnání.

Partie z parku s výhledem do okolí.

V létě upotřebeny hojně: *hřiště, tenis, kuželník, houpačky, kolovadlo* a pod.

Plovárna poskytuje rovněž příležitost k pohybu a osvěžení.

LÉČBA PSYCHICKÁ. Lékař proniká duševní život nemoc., poučuje, opravuje, zvedá sebedůvěru, působí svou autoritou a vlivem suggestivním, který je tím mocnější, čím větší zkušenost lékaře.

Ten dům byl ústavem zdravotním...

Sluhové odnesli svázaného do umývárny a vykonali na něm desinfekci, která záležela v ostříhání vlasů a ohanbí, jakož i v polití pěti štoudvemi vody. Po té proceduře jej oblékli v čisté ústavní prádlo a předvedli před doktora Řimsu.

Doktor příšerný vrhna pohled na toho ubožáka, předložil mu hned několik otázek. Ty otázky týkaly se místa, hodiny a roku ve kterém se ten choromyslný narodil. Leč on na ty otázky neodpovídal, neboť lháti se mu nechtělo a pravdu nevěděl, jelikož byl nalezenec.

„Znáte přec svoje rodiče,“ zahřměl na něho doktor Řimsa.

Šílený neodpověděl a smutně zavrtěl hlavou... Dr. Šimsa však neochaboval v kladení dalších otázek tomu pacientovi, chtěje vědět, do jaké míry soudnost zatemněnou má. O tom nepochyboval, že má před sebou blázna.

„Člověče,“ pravil k němu laskavěji, „vždyť Vy ani nevíte, kolik je Pánů Bohů?“

„Konečně jsem tak šťasten, že Vám mohu na něco odpovědět, pane doktore,“ odpověděl ten blázen, neboť v podobných záležitostech byl dosti honěný, „přijde

NA HŘIŠTI panuje celý den
čilý život.

VZDUCHOVÁ LÁZEŇ

osvěžuje ráno nejlépe, tam se provádějí *cvičení gymnastická a dýchací*, odpoledne hrají se společné *hry míčové*. Vedle plovárny je tělocvična s bradly, žebříkem, činkami, tyčemi, lavicemi a podobným pro různé cviky.

Tělocvična, hřiště a tenis.

LÁZEŇSKÉ PROCEDURY

provádějí se dle plánu léčebného v síni pro vodoléčbu od zkušenného personálu za dozoru lékařského v čase na lístku označeném. Lázeňský nesmí žádný léčebný výkon bez vědomí lékaře provádět. Odpoledne provádějí se jen menší výkony, večer se dávají sedací lázně a oviny. V neděli je klid a léčba omezuje se na nejnnutnější.

Síň pro elektrisaci a röntgenování.

Síň pro vodoléčbu, masáže, elektric. koupele a světelnou skříň. 11

ŽIVOT. ZÁBAVY. Veselá mysl půl zdraví. Život v sanatoriu je rodinný, příjemný a srdečný. Rodiny lékařů tvoří s nemocnými společenské kroužky a starají se o jejich zábavu. Pořádají se večírky hudební, taneční, recitační a divadelní, poučné přednášky se světelnými obrazy, společenské hry a p. Četná společnost schází se ke společnému stolu s lékaři. (Těžší pacienti stravují se ve svých pokojích.) Dělalí se výlety do okolních lesů, do Prahy, divadla, parníkem po Vltavě. K dispozici je velká knihovna - v čítárně, kulečník, dva kuželníky, 2 piana, šach a pod. hry.

Pokoj ve „Vita nova“.

Pokoj pro nemocné.

VÝSLEDEK LÉČBY závisí od různých činitelů, z nichž jsou důležitý zdatnost lékaře, vhodná kombinace léčebných metod a přesná kontrola jejich provádění, ohled na individualitu nemocných, řádná diéta, společenský život v ústavu léčebném. Se strany nemocných vyžaduje se trpělivost a důvěra. Zdraví je velký poklad, a kdo na léčení nemá kdy nebo myslí, že hromaděním procedur zdraví v několika dnech musí dosáhnouti, ať raději do sanatoria nechodí.

Doktor příšerný vrhna pohled na toho ubožáka, předložil mu hned několik otázek. Ty otázky týkaly se místa, hodiny a roku ve kterém se ten choromyslný narodil. Leč on na ty otázky neodpovídal, neboť lháti se mu nechtělo a pravdu nevěděl, jelikož byl nalezenec.

na to, kolik jich kdo chce mít: židům stačil jeden, Peršané měli dva, křesťané mají tři v jednom, Papuánci čtyři a tak dále až k Brusiliovci, který tvrdil, že je jich 280 tisíc. Sečteme-li tudíž bohy všech dob a národů, vychází nám počet 370999 bohů, ovšem nepředpokládající domněnku boha v člověku, neboť pak by to lezlo do milionů a nedá se to ani myslet, poněvadž někteří lidé jsou horší...”

Ustřední kuchyně.

LÉKAŘI mají ráno a večer visitu u nemocných ležících, jinak ovšem jsou vždy na zavolání ochotni přispěti. Pro ty, kteří chodí, je ordinační hodina 9-11 a 3-5. Každý má nejméně jednou za týden o svém stavu referovat a váhu kontrolovat, jinak každou nápadnou změnu ihned ohlásit.

ZPRÁVY podají se ochotně oprávněným osobám. Konsiliární lékaře možno kdykoli povolati. Informace domácích lékařů jsou vítány s povděkem a dle přání se jim referuje o postupu léčby.

SNÍDANĚ 7-8 hod. žitná káva, mléko, čaj, kakao se zákuskem. **DRUHÁ SNÍDANĚ** 10 hod. máslo, sýr, mléko, ovoce, vejce, polévka.

OBĚD 12½ hod. polévka, maso (pečené, zaděláv.) s různým příkrmem, zelenina, jemný moučník, ovoce, kompot, kyselé mléko.

SVAČINA 3½ hod. jako snídaně.

VEČEŘE 6½ hod. máslo, sýr, ovoce, mléko, nářez, jídlo masité neb moučné. Slabí dostávají ještě v 8 hod. mléko.

Sál pro mechanoterapii.

13

CENY A PODMÍNKY PŘIJETÍ.

Cena zaopatrění řídí se dle nároků, bytu, stravy, posluhy a lékařského ošetření. Většina volí paušální ceny za celé zaopatrění i s léčením, a ta se stanoví obyčejně 8, 10, 12 až 20 K za den. V této paušální pensí jest obsaženo: byt s osvětlením a otopem, normální strava dle ordinace lékařské, posluha, lékařské porady, obyčejné lázně s masáží a elektrisací, obyč. léky, používání lázní vzduchových, hřiště, plovárny, knihovny, parku a cvičení gymnastická.

Mimořádně se účtují: nápoje, zvláště objednaná (lékařem dovolená) jídla, toaletní prostředky a holič, doutníky, speciality léčebné, medicinal. přídavky do lázní, elektr. světelné lázně a těžší procedury elektr. dle spotřeby proudu, dále světlo elektr. po 9. hodině, mimořádné množství prádla, správký šatu a obuvi, obvazy a operace, za první konsultaci a stanovení léčebného plánu nejméně 10 K, honoráře jiným konsult. lékařům, poškozené předměty ústavní, výlety a zábavy, mimořádné výkony služebnictva. Za zvláštní osobu k ošetřování platí se 3—5 K denně, za společníka z vlastní rodiny nejméně 7 K. Za posluhování jídla do pokoje platí se denně 50 h.

Pro děti, nemajetné a členy někt. spolků jsou vyhrazeny slevy, které nutno předem smluvit. Každý dostává při první návštěvě přesné podmínky, tarify, domácí řád a léčebný list.

16

VÝTAH Z DOMÁCIHO ŘÁDU.

Na méně než 14 dní nikdo se do léčby nepřijímá. Byt s pensí se najímá pouze proti *8denní výpovědi*. Ujednáný obnos platí se předem. Účty se uzavírají koncem měsíce. Zálohy a depozita se přesně účtují.

Za cenné předměty ručí ústav, jen když byly proti potvrzení odevzdány v kanceláři.

Prádla a šatstva musí vzít každý dle vlastní potřeby ohledem na to, že v ústavě se pere. Ložní prádlo a pokrývky dává ústav. Prádlo při odchodu reviduje se dle seznamu. Abstinence od lihových nápojů je pro všechny obyvatele v sanatoriu závazná.

Kouření ve společ. a léčebných místech není dovoleno. O výletech a svobod. vycházkách rozhoduje vždy lékař. Psy do ústavu brát se nedoporučuje.

Návštěvy jsou vítány každou dobu po předchozím hovoru s lékařem.

Na chodbách i v pokojích třeba zachovati klid, dveřmi nesmí se bouchati.

Není slušno obtěžovati jiné nemocné hovorem o své nebo cizí chorobě, kritisovali léčbu a raditi.

Veškeré stížnosti a přání mají se přímo přednáseti lékařům, ne druhým nemocným nebo personálu.

Jest čestnou povinností každého hosta sanatoria zachovávat diskretnost o poměrech nemocných.

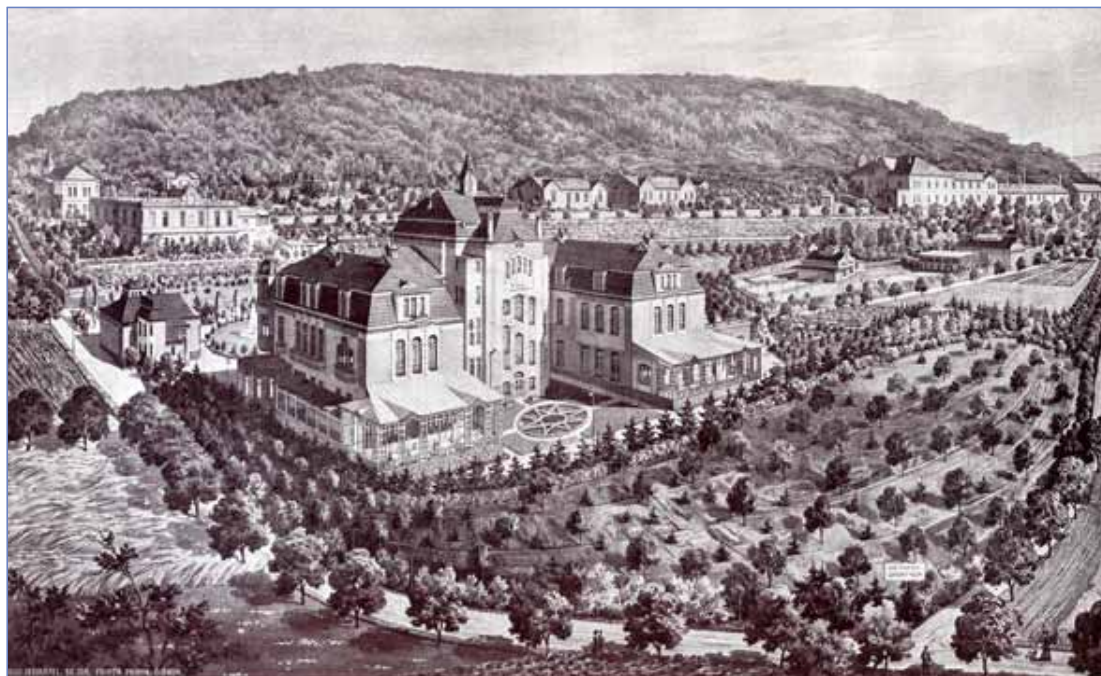
Veškeré informace ústní i písemní dávají Dr. CHOLINSKÝ, ass. lékař. Dr. J. ŠIMS, říd. lékař.

„Nechte toho,“ přerušil jej doktor Řimsa, „a zodpovězte mi raději něco konkrétnějšího. Kam se na příklad vlévá Jizera?“

Ten blázen se usmál a odpověděl:
„Jizera se vlévá do Vltavy v Praze, kamž největší část jejích pramenů co káranská voda přichází a všelijak upotřebe-na odchází opět kanály do Vltavy.“

Sečteme-li tudíž bohy všech dob a národů, vychází nám počet 370999 bohů, ovšem nepředpokládajíce domněnku boha v člověku, neboť pak by to lezlo do milionů a nedá se to ani myslet, poněvadž někteří lidé jsou horší...”

Celkový pohled na sanatorium Dra. Šimsy.

Ústřední lázeňská budova „Vita nova“ (jižní průčelí). Projekt: arch. B. Černý.

Pussy

Sice mi ještě není šedesát ale v Rusku jsem už byl, konkrétně v Moskvě. Zpočátku, asi stejně jako všichni, jsem byl zaskočen obrovskou rozlohou a velikostí, dosud nepoznanou. Pokud si představíte něco skutečně velkého, pak svoji představu znásobte desíti a máte to pravé ruské měřítko. Balšoje. Velikost, která může vyrazit dech, velikost, která se může jevit jako šílená. Bylo to zvláštní, ale v Rusku jsem se necítil být cizincem. Pochopitelně coby absolvent povinné školní ruštiny i pamětník šedesátého osmého roku, nadto patřičně vybaven náležitými klišé a předsudky vůči všemu ruskému, těžko mohu být podezříván z přehnané lásky a náklonosti k Rusům a jejich rodné matičce. Ale lidé, s nimiž jsem měl možnost náhodně mluvit na ulici byli vážně milí. Odkud jste? Jo z Československa? Tak to jsme kámoši, no ne? Já u vás byl v pětačtyřicátém, mám doma medaile, mohl bych vám je ukázat, jsem generál, dozvěděl jsem se od dědečka, který prodával v trafice. Z Československa? Da, my znám! Helenka Vondračková a Karel Gott! A že se na nás už nezlobíte za ten šedesátý osmý rok, že ne? Nám se to tehdy taky nelíbilo, dali jsme se do řeči na Rudém náměstí s kolemjdoucí paní, která byla navštívit mauzoleum. Ho hó, my bratřa, poplácali jsme si po zádech s jakýmsi ožralým ruským oligarchou, který zaparkoval svůj černý mercedes na chodníku aby si odskočil koupit cigára. Za všechno můžou Židi, ta verbež! nadávala stařenka, která v potoce

prala prádlo, tak, po starém způsobu mlátila mokrým stočeným kusem svršku o kameny a při každém úderu si neodpustila zlostnou nadávku na Židy. Navštívil jsem chrám na Rudém náměstí, který Stalin nechal zbourat a postavil místo něj, hádejte co? Vyhřívavý bazén! Chrám však už znovu stojí v celé své kráse a davy věřících stojí v dlouhé frontě aby políbili ikonu Bohorodičky. Obraz je chráněn pochopitelně sklem, jinak by byl celý uslintaný, takhle kněz tu a tam jen otře hudy hadrem. Na moskevských křižovatkách procházejí mezi automobily čekajícími na zelenou kněží s velkými dřevěnými kříži. Zprvu jsem se domníval, že žehnají těm bláznům za volanty, kteří se někam ženou ani neví kam, ruští přátelé mě však vyvedli z omylu. Kdepak, to oni somrují o prachy!

U nás somrovat o prachy kněžstvo na křižovatkách nemá za potřebí. U nás si to upečou pěkně spolu církevní a vládní papaláš. Po provalení afér s pedifolními kněžími se Milan Kohout při jedné ze svých performancí nechal v jakémsi kostele do půl těla svlečený osahávat mladistvými nymfičkami a nymfíky s transparentem nad hlavou, než mu transparent jakási náboženská fanatička omlátila o hlavu a z kostela ho i s jeho osahávači vykopla. V Rusku jsou z celkového počtu obyvatel dvě třetiny věřících. U nás sotva jeden milion z deseti. Církevní pohlaváři vědí, že je třeba jednat rychle a bezodkladně. Stádo zblblých oveček se u nás nemilosrdně tenčí. Ať se klidně před

z Rusi

A než se náš zlatý
civilizační kočár,
tažený zpěněným
čtyřzprežím
apokalyptických
ořů, zřítí z útesu,
nebude na škodu
se v něm pěkně
porvat. Za svobodu
vyznání, za svobodu
projevu, za právo na
cokoli, na co máme
právo. Kočímu na
kozlíku to je
všechno srdečně
jedno, vždyť je to
přece jen obyčejný
drožkář a těm, jak
známo, jde
a vždycky šlo přece
jen a jen o prachy.
V Rusku jsou
odjakživa zvyklí na
své hrdiny.

oltářem nějaké bláznivé ženské v čepicích třeba vytentockují, hlavně když budou tintili vantili! A žádné troškaření! Pěkně rovnou miliardy! Tomu už říkám pořádný desátek, který si kupuje Nečas a Kalousek s knížepánem. Za takový desátek jim bude odpuštěno úplně všechno, i to, co zatím neprovedli.

Od mala jsem věřil zejména tomu, co říká soudružka učitelka. Dnes věřím všemu, co říkají v reklamě. Soudružky učitelky už nejsou. Reklama je dobrá věc, reklama nelže. Je dobré věřit. Člověku to dává sílu vypořádat se s leckdy těžkým břemenem osudu. Jako správný věřící navštěvuji i chrámy, chrámy konzumu. Jak neochvějná by asi byla moje víra bez reklamy a bez chrámu? Kampak bych se chodil poklonit svému bohu? Do čího chřtánu bych cpal svoje v potu tváře vydřené peníze?

Dnes je těžce zkoušené srdce matičky stověžaté přecpáno krámky, kde se prodávají ruské papachy. Čepičáři. Hned vedle nich jsou stánky s šuntem, které provozují Jugoši. Našinec hledí z centra co nejrychleji vypadnout, západní cizinci se ptají: tak tohle je ten Balkán? Tuhle jsem v matičce stověžaté zabloudil. Na schodech u kostela seděla jakási babička. Prosím vás, kde najdu ulici tu a tu? zeptal jsem se ji. Vot vtaraja ulíca naprávo, dostalo se mi odpovědi. Doma, v Rusi, ruské čepičářky způsobily skandál a těžkou újmu věřícím, když zazpívaly pje-sonku. O patriarchovi, o tatíčku carovi o matičce církvi. Jak vidno, Sorokin se uká-

zal být dobrým věštcem. Však nebojte, taky na něj dojde řada. Jak si to napsal, tak to bude mít, holoubek jeden sivý.

Svého času přišel kdosi s nápadem, že se schyluje ke střetu civilizací. Což je samozřejmě blbost, poněvadž v průšvihů jménem civilizace se vezeme všichni, jak nevěřící psi, tak i vyznavači všech možných věr a náboženství. A než se náš zlatý civilizační kočár, tažený zpěněným čtyřzprežím apokalyptických ořů, zřítí z útesu, nebude na škodu se v něm pěkně porvat. Za svobodu vyznání, za svobodu projevu, za právo na cokoli, na co máme právo. Kočímu na kozlíku to je všechno srdečně jedno, vždyť je to přece jen obyčejný drožkář a těm, jak známo, jde a vždycky šlo přece jen a jen o prachy.

V Rusku jsou odjakživa zvyklí na své hrdiny. Svě hrdiny a velikány vystavují v obřích nadživotních velikostech na svých obřích náměstích. Lhostejno, zda má ten či onen hrdina na svých rukách krev, lhostejno, zda byl obětí, či katem. Hlavně, že je velikán. Pravda, většinou a zpravidla se jedná o muže, feminismu v Rusku příliš pšenka nekvete, kampak s babami, ty přece patří k plotně. A tohle by snad ani ten zpropadený Sorokin nevymyslel: totiž, že na jednom z moskevských náměstí bude co nevidět stát, jak jinak než v nadživotní velikosti, sousoší tří ženštin s pletenými maskami na hlavách.

Petr Štengl

Přečteno

Články
na
začátek

Když lidi nečtou, a prý nečtou, musí za ně číst jiní. Nakonec proč by nemohli existovat profesionální čtenáři, kteří by za úplatu četli pro druhé.

Četba, s. r. o., čteme za vás a pro vás! Přivezte nám svoje knihy, my je za vás přečteme (očteme vám je) a zase si je můžete odvézt. Množstevní slevy, rychlostní příplatky. Podle vašich požadavků pak vypracujeme závěrečné zprávy, jež budou opatřeny kulatým razítkem.

Mohlo by to vypadat třeba takhle:

Zaprvé

Díky odeonské edici Světová knihovna byl do češtiny přeložen román americké spisovatelky a novinářky Jennifer Eganové: *Návštěva bandy rváčů* (přeložila Barbora Punge Puchalská), (Postmoderně proházené „history“ několika postav, které v mládí, v punkové době, spolu kamarádily. Od poloviny 70. let minulého století je kniha dotazena až od roku 2020, takže kromě proměny amerického hudebního showbyznysu, vytváření ikon marketingem, obrovského všeobecného zrychlení, díky technologickým mož-

nostem, si můžeme přečíst i něco tom, co nás čeká. Ještě předtím však je třeba se zmínit o výtečném nápadu autorky: jedna kapitola je psána jako powerpointová prezentace. Jejím obsahem je „koníček“ syna jedné z hlavních postav románu, který „ujíždí“, zkoumá a popisuje pauzy v rockových písničkách, třeba v *Young Americans* (Bowie) nebo *Foxy Lady* (Hendrix).

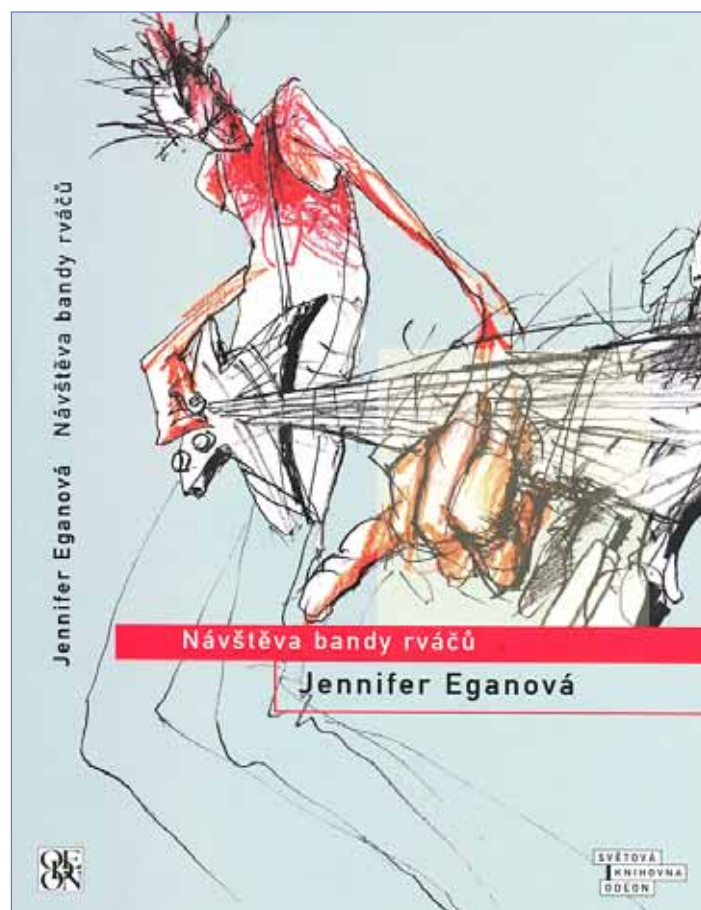
Ale asi nejvíc zajímají ty futurologické předpovědi, že?

„Fyzika je povinná. Tři semestry. Když ji neuděláte, vyhodí vás.“

„Ze studia marketingu?“ Alex z toho byl paf.

„Dřív s tomu říkalo epidemiologie,“ dodala Lulu. „Dokud se ještě běžně používal virový model.“

„Copak lidé už nepoužívají slovo ‚virový‘?“ Alex litoval, že před sebou už nemá hrnek poctivé kávy namísto břečky, co rozlévali v té řecké jídelně. Bennieho asistentka Lilu se chovala, jako by jí bylo něco mezi patnácti a dvaceti – ledaže by prostě byla taková.

„To slovo už nikdo nepoužívá,“ opravila ho Lulu. „Možná bez rozmyslu, tak jako používané slovo ‚připojit‘ nebo ‚vysílat‘ – ty zastarale mechanické metafory, které nemají s přenosem informací nic společného. Chápete, dosah už nelze definovat pomocí pojmů příčina a následek: jde o simultánní proces. Je rychlejší než rychlost světla, která byla naměřena, takže teď se zabýváme částicovou fyzikou.“

„Co dál? Strunová teorie?“

„Ta je volitelná.“

Nebo:

Byla „čistá“: žádný piercing, tetování ani zjizvení. To v dnešní době platilo o všech mladých lidech. Není se jim co divit, pomyslel si Alex a sledoval, jak posledním třem generacím ochabuje na mizerně naducaných bicepsech a povislých zadnicích mdlé tetování jako čalounění prožrané od molů.

Nebo:

Lulu se ušklíbala. Další poznávací znak její generace: nikdo nemluvil sprostě. Alex skutečně slyšel, jak si dospívající bez zjevných známek ironie mezi sebou vyměňují výrazy jako „krutibrko“ a „do přeruna“.

No snad se té doby dožiju.

Nebo... nebo raději ne.

Zadruhé

Další můj prohřešek, moje neznalost. Kniha Karla Eichlera ...aneb komentář k bratrovaždě (Torst, 2001). S doslovem Alexandra Klimenta. Obsahuje texty: Kein a Áber, Handicap a Obrana Jidášova aneb Vandrování s Ježíšem z Nazaretu. Literární masakr v té nejlepší tradici. Jsem zasažen každým odstavcem, protože každý odstavec je unikátní. Z první části:

Netušili, co na sebe exkomunikací přivodili. Rozloučení nebylo tak srdečné jako přijetí. Žádný stisk ruky, ani úklona hlavy, pusinkování ještě neznali. Jen výstražně zvednutý prst. Najednou byli venku. Máte svobodu, vzkrákl kdosi. Pak slyšeli zavírat dveře. Zpátky nemohli.

Tak tedy story dvou lidí pokračuje dál.

V bláhové naději čekali červený studebaker a černého šoféra.

Zatím stáli oba v řadě (vpravo on – Adam Adamovič, vlevo ona – Eva Mai Wong) jako k rekognici... Ale byli první viníci. První oběť justice.

Hostitel o jejich přestupku věděl. Jinými slovy: propásli velikou příležitost (rehabilitaci) a stali se bezmála anonymními lidmi. Rázem jim chybělo všechno. Blahá nečinnost, fíkové listy i pyré z jahod a ještě čistá voda a Hostitel. K nejbližšímu obydlí a stínu bylo pěšky 300 mil. Červený studebaker ani volský potah neexistovaly. Co nyní? Nezbylo než vyšlápnout. Kupředu, zavelel jejich dosud zlenivělý mozek. Našlápnout a vykročit kupředu, není jiné cesty. Levá, pravá, levá...

Čas od času volili odpočinek, občerstvení u pramene. Jindy posloužil palouk a tůň. Lekniny na hladině. Je dovoleno trhat květiny? Odvážím se toho, řekl Adam Adamovič a utrhl tři lekniny. Eva Mai Wong leží na boku s rozpuštěnými vlasy. Ó, Adame, volá, květy se mění v děti. Ó, jak miluji lekniny! Adam si pro jistotu strká do uší prsty.

Tento budiž Kein, onen Áber a to děvčátko Svjetlana, určili oba.

Tak také bylo.

Kein, říkají rodiče a přemýšlejí. Áber se zatím záhadně naučil anglickému jazyku a úřady mu dovolily číst Morning Star. Ech, ta podoba, vykřikli rodiče. Dívají se na Keinovu hlavu a myslí přirom na Chruščova. A Áber si navléká bílé rukavice a modré sako. A vše jakoby kontrastovalo s jeho přebujelým obočím. Oba rodiče už definitivně zahaleni pozorují Svjetlanu s láhví 15% kyslíčníku.

Tohle je opravdové vyhnání z ráje.

Zatřetí...

Podceňovat „malé literatury“ bychom neměli. Proti historii států, které patřily pod rudá křídla Moskvy, je to naše minulé jen procházka růžovou zahradou. Jak to, že je

Hostitel o jejich přestupku věděl. Jinými slovy: propásli velikou příležitost (rehabilitaci) a stali se bezmála anonymními lidmi. Rázem jim chybělo všechno. Blahá nečinnost, fíkové listy i pyré z jahod a ještě čistá voda a Hostitel. K nejbližšímu obydlí a stínu bylo pěšky 300 mil. Červený studebaker ani volský potah neexistovaly. Co nyní? Nezbylo než vyšlápnout. Kupředu, zavelel jejich dosud zlenivělý mozek. Našlápnout a vykročit kupředu, není jiné cesty. Levá, pravá, levá...

jich literáti o tom umějí psát, a ti naši ne? Většina těch, kteří toho u nás byli schopni, jsou už po smrti (Karel Pecka), a ve srovnání s „SSSR-reality“ zažili opravdu jen tu lepší variantu toho pekla, pokud vůbec můžeme peklo takto „sortýrovat“.

Moldavský spisovatel Aureliu Busuioc v románu *Říkej mi Johnny!* (Havran, přeložil Jiří Našinec) použil poměrně tradiční literární způsob: bývalý plukovník NKVD/KGB píše dopis (vzpomínky) svému synovi, který stojí na druhé straně ideologické zdi, „pozápadnil se“, byl na stáži v USA. Verdikurov pochází z velice chudé, ale zbožné rodiny z té části Besarábie, jež patřila mezi válkami Rumunsku. Je to sice sígr, takový malý zločinec, ale postupně se díky kolegům z tiskárny, kteří ho zachránili od otrocké práce v koželužně, začne angažovat v boji za komunistické ideály. Skončí poté, co se tato část stane těsně před druhou světovou válkou součástí SSSR (Moldavská SSR), u bezpečnostního aparátu. Přežije všechny vnitřní čistky a po válce je vyslán do míst, kde se narodil, aby tam uklidnil situaci a „vyčistil území“ (nemá problém s tím, že jeho rodiče jsou odvezeni na Sibiř).

Po Brežněvově smrti je sice penzionován, ale ví, že jeho kolegové mají stále situaci pevně v rukou, a věří, že staré časy se zase vrátí a že i syn jeho bratra, protirežimního aktivisty, nakonec pochopí, co je správné. Jedním z důležitých motivů knihy je využívání „užitečných idiotů“. Většina Verdikurových soupeřníků, těch, kteří ho ke komunismu přivedli, byla semleta oním stalinským pojetím permanentního boje, včetně Rivy Rosenbergové, dcery majitele tiskár-

ny, klasické smutné postavy komunismu, jež pro tuto ideu udělá vše, ale život pro ni položit nemůže – o to se postará bolševická tajná policie. Těm z barikád je souzeno na nich zůstat.

Zůstávalo jediné možné vysvětlení, které by mě předtím nenapadlo. Co jsem věděl o Rívě kromě toho, co mi sama vyprávěla, a drbů o jejích láskách? Nic. Ale ten nespořádaný život, dlouhé pobyty v zahraničí, její třídní původ, to všechno dohromady ji vlastně mohlo vrhnout do náruče kterékoli cizí tajné služby. A já, hloupý nevzdělaný venkovský balík, jsem na ni valil bulvy jako na zázrak. Co jsem pochopil? Zoufale jsem se vrhl na knihy, hustil si do hlavy teorii, životní praxi nechal stranou, a teď na ni konečně narazil. V příslušných orgánech u nás přece nepracují náhodně vybraní lidé! Takový Jerofejev se na vás jednou podívá a může vám říct, kdo jste (aspoň že v mém případě se zmýlil: nebyl jsem žádný „psí vocas“ ani „idiot“). Jistě, Riva toho pro mě hodně udělala, ale měla z čeho brát, já jsem byl pro ni jen rozmar, vždyť to sama řekla. Pouhá kopie Henryho, francouzského rolníka, něco jako živé drážďadlo... A to, že je teď tam, kde je, a ti, co ji mají na starosti, nejsou žádní diletanti, by mě mělo smířit s myšlenkou, že byla velkým omylem mého života.

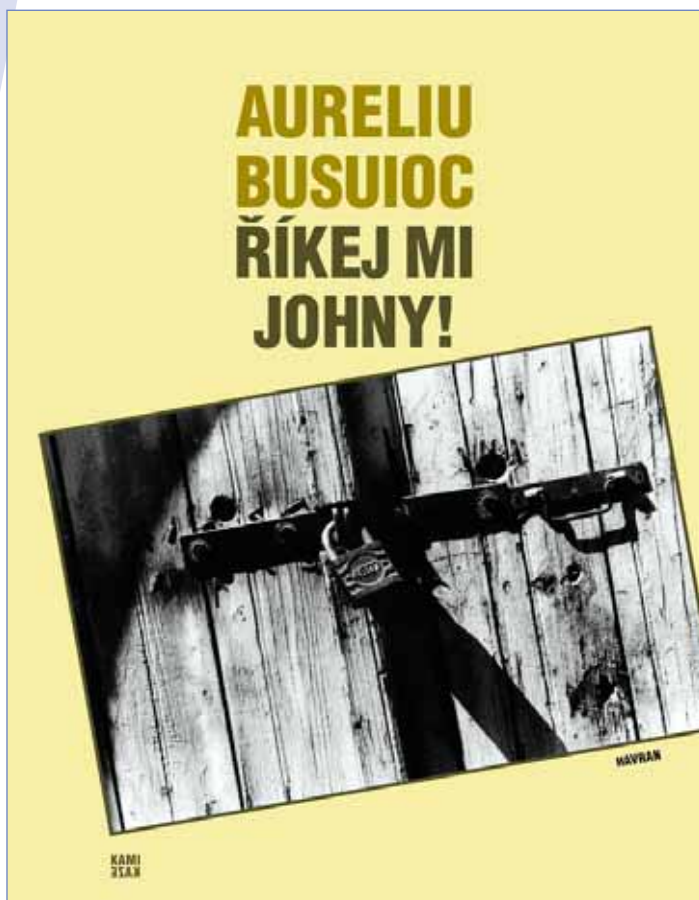
Ať si říká, kdo chce, co chce, ale zájmy státu, jeho bezpečnost a budoucnost musí být nad matku, otce, nad přátele. Zvlášť takového státu, jako je ten náš.

Tímto způsobem by pro mě Riva měla zůstat uzavřenou kapitolou. Osud, pokud nějaký existuje, tomu chtěl, aby přežil ten, kdo by mohl hájit zájmy nás všech, a přestože to zní neskromně, musím uznat, že takovou osobou jsem byl já.

Někdy je dobré si všechno promyslet ne s chladnou. Ale přímo s ledovou hlavou!

Začtvrté...

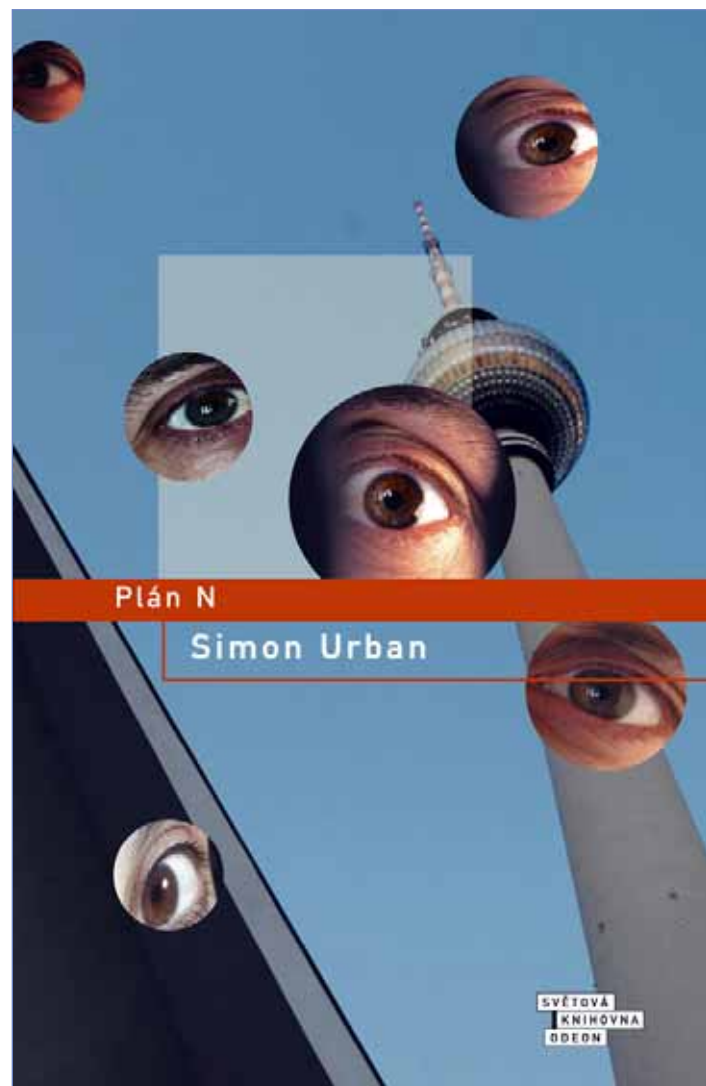
Má smysl psát alternativní dějiny? Co by bylo, kdyby bylo? Protože kdyby byly ryby

v řiti, tak by nemusely být rybníky. Jenže někdy si teprve na těch „alternativách“ uvědomíme klady a zápory toho stávajícího, zvláště když je ta alternativa aktuální, tedy z doby, kterou žijeme. Německý spisovatel Simon Urban v románu *Plán N* popisuje výsek z alternativních dějin „východního“ Německa. Berlínská zeď sice byla zbourána, ale protože na Západ odešlo asi dva miliony lidí, tak je zase obnovena. V NDR vládne už dvě desítky let Egon Krenz, systém je jakýmsi „vylepšeným“ socialismem, který by bez kooperace se západní částí nepřežil. V roce 2011 je nalezen zavražděný muž, jehož vražda by mohla narušit plánovanou důležitou východo-západoněmeckou smlouvu. Vražda má podpis východoněmecké tajné služby, která je však už dávno (prý) zpacifikovaná. Případ vyšetřuje východoněmecký kriminalista Martin Wegener a pomáhá mu kolega ze Západu Brendel.

Wegener neustále vede vnitřní monolog se svým bývalým starším kolegou Früchtlem, který se nedávno „ztratil“, zmizel.

Byl jsem nacista, řekl Früchtel těžkým jazykem z hloubi zeleného křesla, potom jsem byl komunista, byl jsem mladý, co jiného jsem měl tenkrát být než nacista, komunista, sociálfašista. A dneska jsem občan. Usazený starý občan sice za zdmi, ale občan. Kdyby se tahle nacisticko-

komunisticko-občanská zkušenost dala nějak lokalizovat, extrahovat, vysát z mozkového kmene a proměnit v sérum, které by se píchalo novorozencům, pokračoval Früchtel, nejlépe do týla, tak jsem ten podělaný život nežil nadarmo, pak by konečně skončilo věčné pomýlení každé mladé generace, její ideologická střelka ukazuje vždycky doleva nebo doprava a nikdy ne přímo. V tom případě by mělo moje názorové obraty a přeběhlictví, hitlerovské hajlování i stalinské polibky aspoň nějaký smysl, nežil bych nadarmo. Josef Früchtel by prokázal lidstvu službu vynalezením léku na zatracený mor redundantní politické generační tuposti. Pak by ta obrovská ztráta měla spoň nějaký smysl. Děťství! Mládí! Dospělost! Nejlepší léta! Samá mizérie! Volal Früchtel. Dokud byla moje generace dostatečně flexibilní, aby se hrbila, tak se hrbila, strašně se hrbila, až všem narostl hrb, a teď je polovina mých kamarádů už dávno mrtvá, zašla na vůdce a svůdce zesnulého století, nejděsivějšího století, kam lidská paměť sahá, a druhá polovina ustrnula ve falešné pokoře, navždy prostoupěna děsivým poddanským duchem, pokřivená, vypaseaná a neznalá světa. Kdyby se v mozku dalo najít ideologické centrum, místo, kde je komprimované politické zaslepení, a kdyby se dalo očkovat sérem mých zkušeností, křičel Früchtel, moudrost v ampulkách, která by se v mozku karamelizovala v lepkavé poznání, v trvalé pochopení, kdybychom znali místo, kde se poučení dá vysát, zkopírovat a očkovat jím lidi, tak bychom stvořili lidstvo, které by bylo odmalíčka politicky středové, první chytré pokolení imunní proti jakémukoliv druhu extremismu. Takové poznání by se logicky nemohlo v hlavě nacházet ani vlevo, ani vpravo, ale přesně ve středu.

(Odeon, 2012. Přeložila Jana Zoubková)

Jakub Šofar

Kdyby se
v mozku dalo
najít
ideologické
centrum,
místo, kde je
komprimované
politické
zaslepení,
a kdyby se
dalo očkovat
sérem mých
zkušeností,
křičel Früchtel,
moudrost
v ampulkách,
která by se
v mozku
karamelizovala
v lepkavé
poznání,
v trvalé
pochopení,
kdybychom...

B
ásni
čky

Roman Rops

Bezpilotní zpěvy

Narozen r. 1985 v Třebíči.

Muž, běloch, 25 až 40 let, inteligentní, heterosexuál;
se zálibou v temné hudbě a počítačových hrách.

Sousedé vypověděli, že je spíše tichý
chlapec, který vždycky slušně pozdraví.

***

Máma mele Mílu:
Emo, máme maso!

Kapitalismus:
slovo jak z dětské říkanky

Pán a srab

musíme si představit stát jako báseň jako fekální vůz!
kdyby každéj kafral do řízení
nedojeli bysme ani do Řecka

musíme pokládat poesii
za diktaturu
za stroj na hnus!
přísně byrokraticky řízený
libovolným lejnem u cesty

Vysílání teď řídíme my

obyčejná procházka ulicemi
 se podobá znělce seriálu Krajní meze
 konfrontují mě státně napapané tlamy
 a prostupují protažené ksichty spoluobčanů
 takových zvyklých
 horizontálně i vertikálně
 protože
 vysílání ještě pořád řídíte vy
 a
 nic není doopravdy

v žádném případě nikoho
 nenapadne se ani pokusit
 srovnat obraz

protože přijímače jsou bez závady
 autor

této básně
 se tváří stejně jako oni

jinak
 by byl nápadný
 byl by leda pro smích

Malý Druhý

*(Režim vyzývá
 ústy nejmělich svých kreténů
 - protože nikdo jiný by se k tomu podplatit nedal -
 k svému svržení
 houká ze svých houkaček
 zpívá ze svých zpěvaček
 padá svými padáky
 popadá
 dech za břicho)*

No vztýk!
 a běžim Režim běžim
 jedu jedu
 k zemi!
 styk? co se válíš

*(Režim restituuje
 vedoucí úlohu kretenismu ve společnosti)*

a do bláta k zemi jedu
 honí
 tě Masaryk
 s devíticásou kočkou
 diskuse

A na stromeček – ministry**Šťastné a nezaměstnané Vánoce**

Pod stromečkem –
 zdraží jídlo léky nájem teplo světlo doprava energie
 energicky se ořežou dávky
 pro socky nucený práce
 v salámu víc mouky míň v chlebu víc vody ve víně
 víc nemocí
 bude míň knih zato víc kuchařek a kalendářů

Bezpečnostní složky už ve Štěpánově nacvičují
 pendreky a stříkačky
 nelethální sonické paralyzéry umí nepřizpůsobivým
 zadržet dech umí
 zadržet dav bezkontaktně
 vyvolat silný pocit bolesti

Zadržte dech

Čtěte básně!

Obětím komunismu

Napsala stížnost ministerstvu práce, že nemůže najít zaměstnání (ale že odmítá práci pod svou kvalifikaci!), a dostala neuvěřitelnou odpověď: místo matematika-analytika v podniku, kam ji dovedla úřednice národního výboru skoro za ruku. „Upozorňuju, že jsem vyloučená ze strany a podepsala jsem Chartu.“ – „To nás nezajímá,“ zněla odpověď v touž dobu, kdy jiná signatářka, Dana Němcová, musela odejít i z místa uklízečky ve škole. Taková intrika? Nastoupila v listopadu, je březen, práci, která se po ní jednou bude chtít, zatím téměř nechápe, matematiku nikdy nestudovala, dali jí skriptu, předpisy, učebnice a návody, jak sestavovat programy pro počítačové stroje, a chodí všichni mlčky okolo ní. Taková internace? Do práce má sedm minut pěšky. „Ty se nemůžeš dopustit trestné činnosti už ani cestou do zaměstnání a zpět,“ řekl jsem.

(Ludvík Vaculík, Český snář, 1979. Brno: Atlantis 1990, p. 107.)

Abort, retry, fail?

Adolf Hitler™ + 6 milionů Židů = výrazná i když kontroverzní osobnost
protibolševického odboje
omluvte mě nemám paměť
na čísla
(v případě potřeby obraťte vzhůru nohama)

budu potřebovat právníka

Nezkřivte jim vlas**nepodejte ani kapku vody**

nechoďte k volbám
neposlouchejte jejich mluvčí hlavy
nedarujte jim ani minutu vědomé pozornosti
neopětujte jejich fingované úsměvy
nezůstávejte s nimi v jedné místnosti
nedívejte se jim do očí nebo jim je rovnou vypíchněte a pak
neuhýbejte z cesty když půjdou po chodníku
nesmějte se jejich trapnosti
nepřepínejte ani nezapínejte
nekupujte jejich
odpadky
nejezte

a když kouříte jejich cigarety jako byste jim kouřili
i to jim dělá dobře

Bude to tak lepší

největší zla byla páchána vždy ve jménu nějaké víry
jménem zhoubných ideologií a zasraný církevníci
moderní člověk je již poučen
a proto zásadně nevěříme
ničemu a nikomu
je to tak lepší
každý sám
sám za sebe a proti všem

je to tak lepší

Opakování je matka moudrosti a rodná sestra demence

znám tu větu jen ze starých filmů:

~~PRYČ S TÍZLY!~~

dneska se to už neříká

však já vím

však jsem si to jen zkusil

jaký to asi je

hele převlíkl jsem se na to do kostýmu

do tepláků

vyrůstal jsem totiž nezatíženě

ve svobodě a v demokracii

to nelze nikdy dostatečně zdůraznit

(v demokracii)

natož docenit:

v demokracii!!

Vezměte svého exekutora na výlet

bude teflonovou pánvičkou

a sekáčkem na maso

bude obdarován

poobědváte na zámku

a pak mu promluvíme do duše

učiníme nabídku

kterou nelze odmítnout

domů půjde pěšky

kolem dokola na stěnách

nečinně visí staré rytiny

Nedozírné následky

celej život poctivě makám

o cizí se nestarám

do ničeho jsem se nikdy

a teď

to

ale

vám mladým vám

to teda nezávidím

Pleš v opeře

moje děti se musej snažit hezky od začátku

za ty prachy co do nich celej život cpu

správně rozeznávat barvy

jakej tvar patří do jaký který dírky

a hlavně čí

a pejsek dělá haf

prostě mít jasnej cíl

to my jsme nemohli

tvrdě makat od prvního dne školky

při testech na gympl první na pásce

v životě taky nemáš druhej pokus

úkoly jazyky kroužky klavír hodiny tenisu

hodiny a hodiny

moje děti se musej ještě hodně snažit

holku si ohlídám

nedělám to všechno proto aby se zahodila

s nějakým hentým oným bez portfólia

jasně že si sem tam odskočí

šukat starý chlápky

kterí jí budou připomínat mě

klukovi zavčas ukážu co a jak

jak to chodí

aby si to všechno jednou měl

na kom

vybít

Malostranský minotaur

zatímco průměrný penis po ztopoření měří 11 až 17 cm
 ministerský předseda nadzdvižený ze židle
 dosahuje zajisté až desetinásobku
 a to nemluvím o jeho výstražně povytaženém obočí
 (vidíte všichni ten rozdíl?
 počkejte si až začne hystericky rvát
 taková je moc
 tvrdých dat)

Sledujte lidi

sledujte jak se tváří lidi
 když sedí před televizí
 nebo když čekají
 na zelenou když konečně
 o něčem rozhodují
 důstojný škleb
 zaživa pohřbených

sledujte civilizované bytosti
 když si myslí že je nikdo nevidí

vynásobte zrcadla kamerovými systémy
 a sledujte lidi

Den předtím***Turn on – fall in – fallout***

Ježíš je novodobý nacista, prohlásil Kristus na oficiální návštěvě Tel

Avivu

(zkušeně se pousmál)
 a jeho země největší hrozbou pro světový mír doplnil
 závěrem svého projevu závazně podpořil
 jakékoli budoucí
 přijetí opatření
 rozhodnutí
 Severoatl
 antické
 civilní
 zac
 e

Komunisté vás budou strašit nezaměstnaností

nejsem rasista ale
 komunisti nás leda budou strašit nezaměstnaností

cikány a komunisty a židy nemusím
 ale zato musím vstávat každé ráno do tmy
 abych zaplatil zdravotní sociální a daně z kterých
 musím financovat úředníky dálnice Kosovo Afghanistan Irák
 pořádkovou policii tajnou službu konfidenty nácky tunely parazity
 veřejné zakázky kmotry vajíčka korupci lidský a plzeňský
 práva a ty komunisty který fakt
 nemusím
 a když se za tmy vracím
 a něco ještě zbude tak co teda musím je plzeňský
 pivo čím víc tím líp
 abych se neklepal
 z čeho zaplatím příští složenky a hypotéku

nejsem rasista
 ale vajíčka by neměly bejt dražší než Temelín

„Budiž světlo!“

uvedl

Zdeněk a Michaela
 kakala

tramtará

F
otoa
kt
ualit
a

Fotoaktualita

Zen klobása

Klobása více chutná nebo voní? zeptal se žák.
Bum! Mistr Kadó přetáhl žáka holí
až mu na zádech naskočilo jelito velké jako klobása.

P

róz

a

Petr Pštroši

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ale samozřejmě, že žádného milence neměla. To byla blbost. To mu prostě jen hráblo, z toho pít. Pil týden v kuse, pak vzal jateční pistoli, tu, s kterou švára chodí na zabíjačky a zavřel se s ní v koupelně. Byla strachy bez sebe a nevěděla, co má dělat. Stála za dveřmi koupelny, prosila, plakala. Pak ji napadlo a zavolala šváru. Měl to jen o ulici vedle. Přiběhl tak jak byl, v trenkách a košili, bylo léto, s ničím se nepáral a dveře rovnou vykopl. Právě včas. Pistoli už měl přitisknutou ke spánku. Švára po něm skočil, pistoli mu sebral a už volali záchranku. Záchranáři se nechovali zrovna dvakrát uctivě, když viděli, že jde o vožralu. Ptali se jí, jestli je agresivní. Není, říkala jim, on je jen hrozně lítostivej. Nebudeme to radši riskovat, řekli si záchranáři a nasadili mu svěrací kazajku. Seděl v sanitce a po tvářích se mu koulely slzy. Měli jste mě nechat, říkal jí, když se s ní loučil, měli jste mě nechat.

V blázinci měl čas vystřízlivět ale v hlavě mu to pořád zůstávalo pomotané. Chodila za ním obden na návštěvu. Drželi se za ruce, mlčeli a pozorovali jak v parku před pavilonem na stromech zlatné listí. Slib mi, že s tím pitím něco uděláš. Slíbil jí to.

To s tím milencem si ale vymluvit nenechal. Nejraději by toho kripla, který mu to nakukal nabrala kolenem do rozkroku. Jakože dosud jaktěživo do rozkroku žádného kripla nenabrala.

Začal chodit pravidelně jednou týdně k psychoterapeutce. Ne na individuálku ale do uzavřené malé skupiny, jak to nazýval. Bylo to dra-

hé, osm stovek ze jedno sezení, ale šlo mu to k duhu. Do skupiny chodili tři, všichni stejní magoři a ožralové, všichni se chtěli oddělat. Dva pistolí a jeden se chtěl oběsit. Všichni ženatí. Říkal, že si to ve skupině rozdávají pěkně na férovku. Půjčil si od bráchy peníze a koupil pozemek. Co budeme dělat s pozemkem? ptala se. Ty chceš něco stavět? Vždyť už barák přeci máme. Počkej, to bude překvapení, sliboval jí. Pak si půjčil ještě další peníze od bráchy, brácha na tom byl dobře, moc dobře, měl šlapající firmu a milion pro něj nebyl žádný problém, a postavil kolem pozemku vysoký drátěný plot. Nechápala.

Přestal pít, ani jedno pivo si nedal, začal si kupovat všelijaké čajíčky a drahé kafe. Pořád se s těmi čaji patlal, měřil si dokonce na stopkách, jak dlouho se má čaj louhovat. Byla šťastná, že přestal pít. Občas ji teď přinesl i květiny. Úplně se zakoktala, když přišel s pugétem. Ani si nevzpomněla, jestli a kdy ji předtím nějaký pugét přinesl. Vzpomněla si jen na svatební kytici. Jen ta ohrada jí nešla z hlavy. Na co potřebuje oplocený kus země?

Po roce chození na psychoterapii ji posadil do auta a jeli k ohradě. Před tím jí ovšem oči převázel šátkem. Počkej, vydrž, za chvíli se dočkáš. Cítila, jak auto zastavilo. Opatrně ji pomohl vystoupit. Vedl ji za ruku a popošli spolu pár metrů. Sundal ji šátek z očí. Chvíli trvalo, než se rozkoukala, a pak spatřila ty ptáky. Obrovské ptáky. Pštrosy. Co to je? nechápala. No přece pštroši. Ty

Štengl atd.

jsem ti koupil z lásky. Budeme přestavět pštrosy. Na vejce a na maso. Teda ty je budeš přestavět, jsou přece tvoji. Pořád jí to nedocházelo. Pštrosi z lásky? Ptáci měli ošklivé dlouhé lysé krky a dlouhé řasy. Stáli na obrovských vysokých nohách. A nejsou nebezpeční? Já se jich bojím. No, ty vajíčka se musejí sbírat jen v noci a pštrosi se musejí odlákat. Ty je odlákáš a já vyberu vajíčka.

Za drátěným plotem bujel vysoký plevel. Lebeda převyšovala dospělého člověka, listy lopuchu byly velké jako parapleta a svízel se ovíjela chodci kolem nohou. Plot byl na mnoha místech poničený a děcka si sem chodila hrát. Půjďme ke pštrosákům končily většinou dohady o tom, kam dnes vyrazí kouřit. Stejně v okolí nebylo moc míst, kde by se mohla scházet. Ještě tak místní autobusová zastávka ale tu už obsadili starší puberťáci, kteří kouřili marihuanu. O vrata, na nichž velký zámek spínal pevný řetěz, mlátila ve větru plechová cedulka. První bylo P, následující dvě písmena sežrala rez, pak následovalo ROSÍ FARMA. Spodní řádek začínal IČ: avšak dál už nebylo nic, číslice chyběly. Farma prosila za odpuštění.

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

To k tomu prostě už patří, že v určitý fázi chytne člověka toulavá. Chtěl jsem se vydat někam, kde jsem ještě nikdy nebyl. Do neznámých končin. A pak mě napadlo, že stačí přejít jen ulici, počkat si na stosedmdesátšedmičku a jet prostě na opačnou stranu. S překvapením jsem si uvědomil, že den co den jezdím stosedmdesátšedmičkou jen na tuhle stranu, do práce, ale v životě jsem ještě nikdy nejel na opačnou stranu. Objev roku.

V autobuse bylo standardně narváno, urval jsem poslední místo na čtyřsedačce. Naproti mně seděla Vietnamka s plnou nákupní taškou. Z tašky jí čouhal pórek. No samozřejmě! Pořádná čína se bez póru neobejde. To ví každý. Snažil jsem se na Vietnamku usmívat. Autobusák strhнул zatáčku a mě to smetlo na podlahu. Chyba. Hrabal jsem se zpátky na sedačku, snažil se vypadat střízlivě a usmívat se. Vietnamka dělala jako by se nic nestalo, že nic neviděla. Chtěl jsem si s ní povídat. Usmyslel jsem si být vtipný

Za drátěným plotem bujel vysoký plevel. Lebeda převyšovala dospělého člověka, listy lopuchu byly velké jako parapleta a svízel se ovíjela chodci kolem nohou.

Plot byl na mnoha místech poničený a děcka si sem chodila hrát. Půjďme ke pštrosákům končily většinou dohady o tom, kam dnes vyrazí kouřit. Stejně v okolí nebylo moc míst, kde by se mohla scházet. Ještě tak místní autobusová zastávka ale tu už obsadili starší puberťáci, kteří kouřili marihuanu. O vrata, na nichž velký zámek spínal pevný řetěz, mlátila ve větru plechová cedulka. První bylo P, následující dvě písmena sežrala rez, pak následovalo ROSÍ FARMA. Spodní řádek začínal IČ: avšak dál už nebylo nic, číslice chyběly. Farma prosila za odpuštění.

Rozumíte česky? Vietnmka zavrtěla hlavou, že ne. Den co den jezdím jak ten balvan jen a jen na tu druhou stranu, ale dneska, dneska je výletní den, vlastně už večer, tak jedu opačně. Vietnamka se zdvihla ze sedačky a měla se k výstupu. Dral jsem se za ní. Počkejte, já vám pomůžu s tou taškou. lidi by si měli pomáhat, neříkejte, že si u vás nepomáháte. Já bych vám tu tašku odnesl domů, lidi různých kultur by se měli přátelit, ukazovali to v televizi, pak bych celou vaši rodinu pozval k nám domů, na věču, schválně bych uvařil čínu, ne, vážně, já umím výbornou čínu.

Na dohled se začala rýsovat temná krychle ubytovny. Vietnaka něco brbentila, rozuměl jsem jen jejímu ne, ne, ne. Zdálo se mi, že jsem zahlédl záblesk. Záblesk ostří. Záblesk ostří mačety.

a pseudoangličtinou jsem se s ní začal bavit. Psejářoumidnajtscůl-fajnink. Tenhle svůj druh humoru miluju. Vietnaka dělala, že neslyší, ale i přes její masku bylo zřejmé, že je jí můj pokus o sblížení nepřijemný. Ostatní cestujícím to bylo fuk, byli zvyklí na chování ožralů v dopravních prostředcích a já byl mírnější. Vajtinkof cós, víte, lidi by si spolu měli víc povídat, přešel jsem do češtiny. Třeba zrovna teď, si vemte, že doma sedí moje žena a čeká, až přijdu domů, zatímco já jedu tímhle blbým autobusem, ve městě, v kterém žiju už čtyřicet let, jedu na druhou stranu, protože jsem tam ještě nikdy nebyl. Rozumíte česky? Vietnmka zavrtěla hlavou, že ne. Den co den jezdím jak ten balvan jen a jen na tu druhou stranu, ale dneska, dneska je výletní den, vlastně už večer, tak jedu opačně. Vietnamka se zdvihla ze sedačky a měla se k výstupu. Dral jsem se za ní. Počkejte, já vám pomůžu s tou taškou. lidi by si měli pomáhat, neříkejte, že si u vás nepomáháte. Já bych vám tu tašku odnesl domů, lidi různých kultur by se měli přátelit, ukazovali to v televizi, pak bych celou vaši rodinu pozval k nám domů, na věču, schválně bych uvařil čínu, ne, vážně, já umím výbornou čínu. Na dohled se začala rýsovat temná krychle ubytovny. Vietnaka něco brbentila, rozuměl jsem jen jejímu ne, ne, ne. Zdálo se mi, že jsem zahlédl záblesk. Záblesk ostří. Záblesk ostří mačety.

Vracel jsem se zpátky na autobusovou zastávku. Byla mi zima, alkohol vyprchával. Co tu, kurva, dělám? proč stojím na nějaký pitomý autobusový zastávce v nějaký prdeli, nemám tu co dělat, proč nejsem doma u své ženy a nekoukáme na televizi? Co to má znamenat?

Chtěl jsem se vzepřít, chtěl jsem být vítěz, chtěl jsem proti proudu. Bez Vietnamců jsem nahaněný, to je jistý. Nikdy nic nemůže a nebude fungovat, pokud si lidi nezačnou věřit, pokud si nebudou pomáhat. Pokud budou rasisti. Copak jsem jí chtěl znásilnit nebo co? Chtěl jsem jen k nim na návštěvu. Tak, normálně lidsky pokecat, o životě, o práci a tak, jak se lidi normálně bavějí. Chtěl jsem jim pomoci aby se integrovali. A oni na to serou. Už nikdy nepojedu na druhou stranu. Stejnak je to tam hnusný.

Ukázka z chystané prózy Pupíček. Publikováno k příležitosti oslav Velké říjnové socialistické revoluce.

Lampiony

Počátkem listopadu konala se akce, povinně trapná akce, procesí, lampionový průvod na počest VŘSR. Ona se sice ta slavná revoluce odehrála v říjnu ale v podstatě se uskutečnila v listopadu. To víte, v zemi, kde dnes znamená včera bylo a je všechno možné. Pupánka, stejně jako ostatní prvňáčky, do průvodu doprovázeli tatínkové

s maminkou, tatínkem a ten, stejně tak jako ostatní tatínci do lampionu nainstaloval Pupouškovi svíčku a zapálil ji. Trasa podivného průvodu vedla kolem školy, tedy stačilo jen obejít areál, dvě školní budovy s jídelnou a tělocvičnou a vrátit se zpět kolem školního hřiště. Rodiče po sobě pokukovali omluvnými pohledy, no co, vždyť o nic nejde, pro ty děti je to zážitek, no ne?

Našli se i tací žáčkové, kteří však lampiony neměli. Byli to ti, kteří se směli ještě po setmění potulovat venku, ti, jejichž tatínci se nazývali fotrové a fotrové každý den vysedávali ve výčepu Havana. Když malý Pupi musel k nedělnímu obědu tatínkovi dojít se džbánkem pro pivo, vídal tyhle fotry, rozeřvané namakané brunátné postavy a šla z nich na něj hrůza. Žádný fotr nikdy své ratolesti lampion nepřinesl. Žádná maminka, která se vdala za fotra své děcko na lampionový průvod nedoprovázela.

Byla už tma, když se průvod pod dohledem soudružek učitelek a rodičů hnul k pochodu. Rozzářené lampiony byly nádherné, Pupi měl na svém lampionu mativ draka.

Ač byli rodiče i soudružky sebepozornější, přesto neuhlídali vytečnický bez lampiónů. Oba Ryndové, Šafránek, Piroutek i další měli místo pestrých lampionů ampulky s benzínem. Taková ampukla se nacházela v každé krabičce se soupravou na opravu duší jízdních kol. Tedy ne, že by snad některý z grázlíků vlastnil kolo. Ampulky však měli. Stačilo ampulku propíchnout špendlíkem, pak stisknout a jak vlásek tenoučký pramének benzínu sotva jen přistál na lampionu, vykonal dílo zkázy. Postupně vzplanul jeden lampion za druhým. I Pupimu, když mu ten jeho lampion s drakem Šafránek pokřtil benzínem, drak byl během chvilky ten tam, Pupánkovi zůstala v rukách jen holá tyčka. Svíčka se žářem roztekla. A stejně tak jako všichni ti poslíčkové světla, bulel i Pupíček. Oslavný průvod změnil se poznenáhlu v průvod smuteční. Škytající, brečící děti ne a ne se utiřit, přestože je rodiče konejšili jak jen uměli.

Koníčkův tatínek byl inženýr. Járovi místo svíčky do lampionu nainstaloval malou žárovíčku, k ní přiletoval dva drátky a ty pak omotané kolem dřevěné tyčky vedly k ploché baterii, která byla k tyčce přilepena isolepou. Jára mohl přikládáním drátku rozsvěcet a zhasínat žárovíčku podle libosti. Celý průvod potemněl a ozýval se vzlykáním. Jára, obklopen grázlíky, kteří na jeho lampion strhávali z ampulek benzín jak diví, nesl hrdě a srdnatě svůj lampion v čele. Pozdvihl ho vzhůru aby bylo jasně vidět, jak vypadá takové vítězství ducha nad hmotou. Průvod pomalu přestával vzlykat. Všichni následovali Járu světlonoše s jeho lampionem. Průvod dorazil tam, odkud přišel. Rodiče vzali své ratolesti za ruce a společně se odebrali ke svým domovům. Grázlíci zůstali ještě venku. Zbyla jim ještě trocha benzínu, nebude na škodu něco podpálit.

Tak tehdy v Hloubětíně Jára Koníček zachránil čest Velké říjnové socialistické revoluce.

Taková ampukla se nacházela
v každé krabičce se soupravou
na opravu duší jízdních kol. Tedy
ne, že by snad některý z grázlíků
vlastnil kolo. Ampulky však měli.
Stačilo ampulku propíchnout
špendlíkem, pak stisknout a jak
vlásek tenoučký pramének
benzínu sotva jen přistál na
lampionu, vykonal dílo zkázy.
Postupně vzplanul jeden lampion
za druhým. I Pupimu, když mu
ten jeho lampion s drakem
Šafránek pokřtil benzínem, drak
byl během chvilky ten tam,
Pupánkovi zůstala v rukách jen
holá tyčka. Svíčka se žářem
roztekla. A stejně tak jako všichni
ti poslíčkové světla, bulel
i Pupíček. Oslavný průvod změnil
se poznenáhlu v průvod
smuteční. Škytající, brečící děti
ne a ne se utiřit, přestože je
rodiče konejšili jak jen uměli.

P

růz

a

Texty odjinud

Do Divadelního ústavu k nám svého času přicházel prapodivný badatel.

Nakráčel do studovny způsobem, z něhož se dalo usuzovat, že býval šéfem – ne nějakou utápnutou čurdou krčící se na scéně za poslední kulisou. Zrovna tak z jeho ostatních gest byla cítit suverenita režiséra.

Pokaždé si nechal vyhledat cca 10 obálek ve fondech obsahujících programy a recenze

z inscenací. Soustředěně a dlouze je pročítal, ani si nezašel o polední přestávce na oběd. Potom si

nechal zapnout počítač a cosi frenetickým tempem bušil do klávesnice, hubené stařecké prsty se po ní jenom míhaly. Tento počítač je určený pro potřebu

badatelů, aby měli přístup k internetu, respektive k e-mailům

a co na něm kdo píše, samozřejmě nikdo nekontroluje,

pročež je zasekaný vším možným. O prázdninách mě napadlo,

že ho vyčistím. Při té příležitosti jsem objevil složku plnou

zvláštních textů. Textů jakoby odjinud, textů smutných, jak už to

bývá, když ve stáří bytostnému intelektuálovi přestane sloužit

mozek. S oním badatelem jsme pokaždé všichni svorně rozprávěli,

jako se starým známým, zeptal jsem se proto kolegů, o koho jde.

Nevěděli. Dokonce nikdo ani nevěděl, kdy přesně k nám přestal

docházet, jenom že ten modrý deštník, co nám visí na věšáku, že je jeho.

Nic, jako hodnota – (obraz, kdy představitelka role, ve své roli – jako – skutečně, doopravdy a nic – tak jako – ve skutečnosti **realitě**, neimprovizuje, před souvislou časovou řadou, dále řadou divadelních sedadel, později se ukáže, že se potkávat se spatřovat, spatřují, o představeních – potleskávajícími, a pak potkávanými – trapně a bez studu, že ještě oni nepřestaly tleskat – objednané, objektivně a celkem z pohledu *vnitřního*, kdy nachází, že nacházejí útržky lístků, vstupeň, jak padaly na zem – řeklo by se v *carském rusku*, že *ne mají výraz pro Rusko, Bělorusko, Moldávii, nebo Tadžikistán stán, Ukrajinu atd.* – .

Nic než textová, jako větvoří, nekupí nic, ale pauzy – mezi pod nad a vně i uvnitř ... – se navrhují, nejvíc a nejhůř – (Jiřinko, po interpunkcích se podíváte na obrazovku Vašeho PC, či do rukopisných a s číslem bloků, se spirálou, jsou ve stole – děkuji –) – nejobtížněji se vysvětluje vysvětlitelné, když divačky se s řehoněním, smíchem, chechtotem, posměchem, jakoby ne sobě ve skupině, hodných a předem nerezírovatelných okolností.

Obraz, kdy vstupuje do budovy, kde si kanceláře sobě ... cukrárnu a sodovkárnu s chlebičky vytvořila soukromá soubor a tam se schází (dědkovinec, bývalých... ani nepsat)

(Následuje scéna a obraz, kdy vyprávěčka přijde do hlediště, řádně se posadí, v čase po přestávce, protože stejně se ve foyeru nesmí kouřit – jen pít, stát, jíst, sedět u stolu s židlemi., jako se sklenicemi, nikoliv kelímky, což způsobí v zimě potíže i na jaře – do konce léta, toho, či onoho roku, kalendářního. (n.č. 1 – zařadit do *bloku čtverečkovaného vevnitř, se spirálou a pro „blbě“ – trhácími papíry, které nikdo, ani nepříšící, ani nečtoucí, z 99 % – tím je si jist autor a „skrytě plejstka“*, tady se opravuje angl. Spokojených států... asi ne již tolik – pa.a.) roku 2012 (Jako 2012 v předstihu zapalování – jaksi ...Jiřinka v red. Ví – myšlení o myšlení

při vědomí atd. atd. atd – děkuji – 2x pročteno –p.a.)

Následuje tleskání, v dále nebylo mnoho lidí, protože přijela olomoucká parta předsálí. Obsadila, takže zmatečnost divadelního provozu, správy budovy pomohla vytvořit nechtěnou – ne nicovatou – ale skutečně pravdivou pravdivostní názory a soudnost k jistému druhu – odnože zmiňovaného větvoří slov...v (následuje přepis obrazů 57 a 56)

Jarmilo, když se čte (mluvený i nahaný na záznam, do vnitřního odposlechu – p.a.a) o nule, jako o statku, neznamena samozřejmě, že ony obrazy nepodléhají (rešerši, kritice, posouzení, nebo souborovému souboru, což je jiný, než divadelní. (úvod a ...teď a tehdy – v obrazech 57 a 34 ... utřídí – děkuji p.a.)

Mádka staršího, jako Stárka ml. toto přijde (cena za účet) na víc peněz v hotovosti, než, když by poloprofesionálně vykládal studentkám a studentům, než, když by pracoval, tak trošku míň utrácel ale v klidu, důvěrném tichu krušných a mučivých, současně osvobozujících okamžiků, v Horách Kruš., v Písečnici, Kýšovicích, i Pruněřově, nebo chomutovské zadatelně, nebo – a to je předmět hovoru – sám sobě zadávajíc předmět bádání, kterým podléhají všichni (nikoliv povinně!) příbuzenští „odcizenci“, učinění cizími, vlivem bytových podmínek, ani ne již domácích, protože to co je v odehrávání, to je i ve skutečnosti, tak i na divadle i v realitě, kterým je teď divadlo, rozuměj byt, nebo vlastně staveniště, z pohledu rodičů, asi ne, podle toho jak (se chováte) je byt St. V Sam. Č. 1, ve třetím opatrném vcházení toto je textové pole, na poli rostly máky, to není textové pole.

Řádně, způsobně pozdravit, když je člověk (**vcházející do předsíně**) právě téměř spící, nikdo nevyžaduje, ale, KDYŽ se mýjí, s druhým spolubydlícím (jenž neplatí, platí – o to nejde, to je jiná kapitola, odstavec... jiný pytel problému, jiný šuplík...) v nájmu u řádných

vlastníků domu (dříve to byl kdo, Karborundum?) a tak, podobně... Už to musí být, ráno (viz 20. IV. 05) je psaním a člověk se doma i „nocleže“ chce rychle osvěžit studenou, pouze si uvařit v hrnci vodu na čaj, kávu, pouze co nejmíň bez potkávání odejít, čurajíc v noci do flašky, aby nerušil, jak v nemocnici, či ve stanu, do tzv. „bažanta“ (ach, jak jsoucí k smíchu, budící d. posměšný smích, před ženou, později při vysvětlování, „nevhodnosti poznamky o splachovadle... při uvádění, při takovém pozdějším „domácím vyšetřování hájící zdraví, matky, mé maminky Jarmily, která uvádí – nebo si myslí, že uvádí věci do klidu a na správnou míru, před starým pánem... otcem, pan tátou).

To je rendlík, to je poledne, rozbitá konvice, vyhozená konvice, nebo už zase schovaná panem Stár.st. a přitom, kde si má člověk uvařit vodu, **počítat** s minutami klidu vlastní maminky, než tam vrazí smečka mladistvých, (tedy obezřetně, nejmenuji...) spolubydlících, -klenec-

Je to milá Jar., od teď čtení pro J. i Vás, milé vnučky a vnuci milé babičky atd.

Stárka ml. toto mít cenu, toto psaní, stojí víc mincí, než, kdyžby prováděl ty pokusy doma u svých rodičů, kteří ani nechtějí, i jemu vnucovat ať zůstane, vždyť?by to nešlo, tam...ani nejde ani už bohužel nepůjde ve dne pracovat s cvičením, ráno, textovým, večer posluchačským, protože ovládnout se a vymanit z nekončícího „koberce“, pásma programů, valících se spolu s dalšími a jinými a zase jinými v nižším stupni hodnoty, jindy zpráva nyní zas z druhého – druhé stanice v rozhlase- televizního vysílače, programu...

Píše a bude kreslit D.(jméno neprozradím, nechci ...), píše „já“, kreslit bude ona, trpaslíci jsou spíše malí, mou skromnost – jen překonat ochlazení studenou vodou – přesto očička trochu „mrzoutskeho již“ tatínka sester sledují, přesto, že se **vyhýbám** těm v rozespalesti, zapomínám na obezřetnost jež velí: **nepotkej se, teda**, když se to

Stárka ml. toto vyrušení z nesnesitelné rozčilenosti z poznámky mluvené: „Rozbil jsi splachovadlo...“ – viz v asi 9 hod. Ráno, pan otec Stárek st. Pokračovalo až v nezvladatelné rozčilení jakoby až zuřivost – celé se stalo skutečně, nikoliv v aranžované, hrané... (tady musí autor, současně interpreti domácí bytové, „Samcovskovské“ scény přerušit a poslouchat vysvětlení, resp. Číst, to je zdařilejší – vůči tolik toužebně očekávanému, viz: „Kdybys věděl, ach jo... kolikrát jsem to už slyšela“, ztěžuje si matka na ztěžování i stěžování si pána domu v Hr. i v Pr. ...Novém Městě, či Jičíně... ne Jičíně ne! Už bohužel ne... prodáno levně, ve starých korunách, s tím, kdož tam miloval... Förstroivu ulici, nebo jak se jmenuje dosud, ta ulice. Jen když se TEĎ, zavírá... závorka, ted'!)

neobejde bez konfrontace, pozdějšímu pohrabávání s pohrdáním, po telefonním hovoru s Tebou, Jarmilo, Jarmilky, Marie, Marijánko...

Realita reálná a ta realita virtuální, tedy v bytě ve 3. patře v centru proti City-center. Obezřetnost s jakou chodí tichý myšák, aby jako nevzbudil, přitom už dávno sbíječky začaly a i kdyby ne, tak vyvíjet ticho pro ten stejný důvod, vyhnout se, nebo jak píše na řádku řádku čísel nezaznamenaných číselně, je to neskutečně obtížné. Chtít psát – do okna – bez „vokna“ ... je, bylo... no nic. Jede se dál

Není nutno rozebírat dané, ale jak předejít... tomu aby se chvíli před polednem (už, tolik hodin?) nevracely ranní spory,

...pro poznámku je potřeba přiložit další list papíru, stranu a číslat se nemusí, stačí přiložit Tvé poznámky k pročtenému vedle toho, již dál bez poznámek číst, pokud je srozumitelnost na straně čtenářky Jarmily zřetelná.

Stárka ml. toto vyrušení z nesnesitelné rozčilenosti z poznámky mluvené: „Rozbil jsi splachovadlo...“ – viz v asi 9 hod. Ráno, pan otec Stárek st. Pokračovalo až v nezvladatelné rozčilení jakoby až zuřivost – celé se stalo skutečně, nikoliv v aranžované, hrané... (tady musí autor, současně interpreti domácí bytové, „Samcovskovské“ scény přerušit a poslouchat vysvětlení, resp. Číst, to je zdařilejší – vůči tolik toužebně očekávanému, viz: „Kdybys věděl, ach jo... kolikrát jsem to už slyšela“, ztěžuje si matka na ztěžování i stěžování si pána domu v Hr. i v Pr. ...Novém Městě, či Jičíně... ne Jičíně ne! Už bohužel ne... prodáno levně, ve starých korunách, s tím, kdož tam miloval... Förstroivu ulici, nebo jak se jmenuje dosud, ta ulice. Jen když se TEĎ, zavírá... závorka, ted'!)

Stručně: **Citlivý příbuzný**, spolubydlícího nocležníka nesnese, ani z půdy v čísle 132, vždyť víte... milé Jarmily. I milého strýcova syna domek, brzo již brzičko s ulitou střechou, viděti Pepu, strýce, děti jejich, Jarmilu, matku... jak letí utíkají za přistávající a zchátralou střechou domku s číslem, jak přistává a v Kýšovicích, či Třebíšce, (podle toho kterým víchru se žene směrem...) zatímco pan Stárek sedí a nehýbe se na tzv. Suchém místečku, poletují mouchy, které on tak nesnáší: „Zavírejte dveře...!“, přísně, polořvouc, ale z dále křičící, jindy zblízka a trochu ulekanému Říšovi, který ještě nechápe s kým má se bát, nezavřít dveře, které tolik jeho pradědečka zlobí, za chvíli zas, děti skotačící, probíhající mezi venkem a vnitřkem, mezi záchodem suchým, prolítávají okolo špalvu na zahradu, „huš...“, jakoby na kohouta se slepicemi, na děti, huš, psát s tím jak skutečnost se tlačí na místo v přesahu skutečnosti, která obkol. obklopuje Tebe, Jarmilku – Járinku, Leonu, Pavlu, Ládu, velkého již nikdy neuvidíme a Slávka (...bum? Co to je zde – Slávka Marie, koho, co... mohl by chodit na oběd k bývalé tchýni? Asi ne... ale jak by to jemu jistě bylo milejší, než si kupovat drazé, sice blízko stánku, ale opakují – tolik zbytečně – i blbá ba-

geta ...nebo Ty to nevíš, neznáš, co je denní režie – už jenom za blbou tzv. svačinu, jejíž cena je cenou za suroviny pro podstatně levnější „domácí přípravu“, byť u nejprv plynového, teď – bohužel – elektrického sporáku... o tom jindy).

Někdy se pan otec mluvou neprozrazuje, obchází, slídí, jen si to představte děti, jak v domě „ssss...“, zasyčí voda (pouze voda na plotně, když už se – voda-vařící převálí lehce a zasyčí.) Hned jde a vypíná, jak to, že to „sss...“, nehlukně zasyčení slyšel, když jindy mlčky bez komentáře a bez výrazu ve tváři, vyjadřujícím radost, údiv, smutek a tak podobně, projde a později dělá (ne, to tak není, to dělání jen tak vnímáme, my citlivější, ale strýc „Kája“, není tady s Vámi, milé děti prarodičů v tom prokletém „staveništi“, pro výtah se hlučí, celý dům tím žije, sbíječky sužují a zúžují předstírá v nesnesitelné polopeklo, dílem, 1/2 milého v ledničce, kde je sice nevládný chlad, ale uzavřený, kdežto v parku, „U Hopkirka“, kde byla sundána – bohudík – socha dělnického presidenta, MY, děti, milé děvka, čtoucí toto, když jsme ještě byli mladší, než revoluční „vy“, děti, právě v té době šestileté, nebo vlastně ještě v mnoha případech nenarozené, jste požadavkům neuměli vyhovět, tehdy, jako zase pan spisovatel, na minulé čtené zkoušce, neumí vyhovět Vám, neznaje slang, mluvu, slovíčka Vašeho slovníku, řádky a odstavce maturitních písemných zkoušek jsou něco zcela jiného, než **žargón stárkovský**, ten je – navíc, by se to komplikovalo teď – zcela odlišný od stárka ml. Z Prahy, to je věc, vysvětlit vysvětlené, ale připomínat tu odlišnost starým rodičům, z Jičína, Z hr. Kr. 2, daleko od Královhradeckého nezakázaného, přístupného bez lítosti nad nemožností přepsat u otce v již „zoškliveném“, téměř, věčnými nařízenými, ani snad již od pana otce záměrnými mařeními, *zákazy*, příkazy, diktáty, rozkazy – *nezván k hlasité četbě*, tatínku, neumáte důvod se urážet, tak nic... – co

střídají ticho, rezignované mlčení, které přerušováno hlasitými slovy vůči nezbednému obrovskému „dospělostí“ nepoznanému, je hloupé, hloupočké.

Ti pilní žáčkové doma u rodičů, jistě se s nimi učí po večerech, jako Vy „my“, jsme se po škole nenavracely, ale hned jsme šli do panské zahrady v Břevnově, dole byl postaven klášter, my se nemodlili jak mniši tam dole v klášteře, tehdy tam (jak jsem slyšel, spíš byla „mučírna“ fízlů atd., nářek byl slyšet, někdy se to neutažilo, hrůza vzpomínat...) přivedly mě sestry a pohlíželi jsme na 993 letopočet, tam v Břevnově letopočet vepsaný, „9-9-3“ ...ani jedna sedmička, a přece jsme si to nepamatovali všichni, sestry zapoměly brzo, já ne, „9-9-3“, letopočet rychle se rozšířeného řádu, jeho vzniku jsem si pamatoval až do konce staršího věku...

Kláštery se vyskytují a my tenkrát trhaly meruňky, byly to třešně a těch si hlídač – chlap zlý pro nás tehdy – vážil kvůli asi sklizni, jenže ty ulámané větve, těm citlivějším přeci jen dětem, ale až trčícím k zemi, větve, připadaly přeci jen příliš raněné... dneska už ty chrupky, srdcovky, se tak zprotivily, že ...višně a divoké včely na květech, hrušky přespólní, nikoliv z čeledi růžovitých, ale konzumování těch divokých, sušených, to je vzpomínka...

Dveře od sklepa a jejich otevření, kvůli přenosu uložených knih.

Sobotní pomoc pana otce s č. 1 pokoje, „dle jeho přání“.

Nedělní milé posezení s O. A. J. – lami, tátou, starším Stárkem, dětmi „dětí“ atd., apod.

2. „Je situace – situace studie... – která okolnostní, situačními nebo ...příběh – ovostními, podmínky situace, nepodmínává – ano – nepodmiňuje též, taky ...obtížnost s jakou (bude zapnut ze sálu slyšitelný (technika a Bohuslav, Jiřinko – do poznámek si zapíše světla a scénické doplnění bez hudby tzv., do ticha... p.a.).

(pozn. k textu – viz obr. 56, 57 – p.a.)

Rozsvěcovačka: Text (sc. 9. – on v zastoupení... p.a.) – „Jak jsem řekl... musím zase někdy napsat do čtení, že čtu? Vždyť nečtu ni...“, řekl.

Divadelní, rozhlasová, či studiová navazování, nikdy nesplynou... jak by mohla? (pokračuje – dle vl. Uvážení, připraví se od pultu... p.a.) Skrze tmou jste viděla, že vidí, ale počkejte. „Čekání, není v muzeu ani v bývalé vozovně, z níž Muzeum dop. Podniků vzniklo, nápadem – jakoby – idea, od nápadu, částečně se do těch“ (zarazí se... Ohi Chhi Ohi – smích skupinky se ozve v reálu .p.a. Jiřinko děkuji)

Vychází z nástupiště a je to minulost. – na prvo – počáteční, nebo vůbec jednoduché zmizení, nemohu, již dále, jakoby (opravdu? – **Opravdu?**) ve skutečnosti, čtené na chodníku, bez skrupulí, rozpaků, čísta. (a – děkuji – obr. 57, 59... p.a.)

Ivan V., jednou řekl, že máme uvést vcházení (nahradit cosi, jako text, nelze nahradit čímsi, jako společnou texturou, jedinečnost oproti dvojznačnosti je spolu s ničím – viz nic – p.a.) tak oproti třetímu zkoušení, je mezi námi generální... (...že chce říci, už říká, jenže neřekne... p.a.)

V Stárkovi st., vystupují jedna, druhá a zase jedna – tatáž – skupinka, jde do jedné, vesměs stejné situace, jako v okolnostech **oné situace**, aniž by popřela sama sebe, svoji úlohu, v zimním semestru, v létě, ...i s dopisem, vyjadřujícím veselost (použitého – p.a.) a další grotesknost, jako grotesknost, komedie nikoliv, aniž by cokoli z právě vyřčeného, bylo k pochopení *údivu zaběhnutých chůzí...* (hotový útvar, kus... je již komedie, jenže teprve, v takovém uspořádání se díky nám, pohybujeme, jenže silnice není komunikace, tam musíme přepsat – pardon – po dalších pracích textových... p.a.).

Michal Šanda

(Pozn. red.: Texty byly jen minimalne upraveny.)

K

Liszt

a Wagner...

omik

v Piešťanech

S

1.

*Zabrnkej
mi něco,
pindulínku.*

2.

Prosím?!

3.

Zabrnkej
mi něco,
pindulínku.

U Arnold Nowicki kázk ky z děl

Marasmus

V naší čítance záměrně neuvádíme medailony autorů; všechno je na internetu. Předpokládáme, že koho autor či jeho kniha zaujme, sám si dohledá podrobnosti. Tak třeba v katalogu Národní knihovny snadno zjistíte, že se Arnold Nowicki ve skutečnosti jmenuje Vít Zavadil. Nezmiňoval bych to, kdyby to nebylo důležité. Vít Zavadil je totiž veskrze pozoruhodná osobnost a muž mnoha talentů. Vystudoval medicínu a mnoho let pracoval jako stomatolog. Po autohavárii v roce 1993 přehodnotil svůj dosavadní život, zahodil vrtačku, zavřel ordinaci a vrhl se na přírodovědu. Záhy se stal předním odborníkem na obojživelníky a plazy, zasloužil se např. o přežití čolka karpatského. Kromě toho se Zavadil intenzivně zabývá operou a pravidelně navštěvuje přední evropské operní domy, tu je na otočku ve Vídni, tu v Drážďanech, jindy zas v Miláně. Výsledkem těchto cest jsou pronikavé muzikologické recenze v časopisech.

Beletristickou literaturu píše pseudonymní Arnold Nowicki pouze příležitostně. Vyšly mu všeho všudy pouhé dvě knihy povídek, a to Marasmus a Moltke. Původně to měla být kniha jedna, s precizně prokomponovanou skladbou, jenomže nakladatel Dan Podhradský z Dauphinu, jak je jemu vlastní, pojal to po bohémku a rok nebo dva se o knize žvandalo po hospodách, ale termín vydání se odsouval do nedohledna. Nakonec Nowickému došla trpělivost a povídky rozdělil na dvě části a druhou polovinu

nabídnul do Petrovu. Bohužel co čert nechtěl, Marasmus a Moltke vyšli současně v červnu 2004.

Proč to neříci, i literární kritikové jsou savci, a platí pro ně stejné přírodní zákonitosti, jako pro lvy, ti když vidí zebry dvě, nedovedou si vybrat na kterou zaútočit a zebry jim zatím upláchnou. Nowického povídky tak zůstaly téměř nepovšimnuty.

In a Landscape

(Pro titul použit název klavírní skladby Johna Cage)

Země

Z Klavír, pro podbarvení flétna
Konec srpna nade vše miloval. Přestože bylo již den po Svatém Bartoloměji, byl horký slunečný den. Asi tak, jako je žena nejkrásnější těsně před tím, než začne vadnout. Krátce se zastavil u potoka, kde si chladil rozpálené nohy a tišil žízeň. Pozoroval barevná šidélka poletující nad vodou. Často létala spojena ve dvojicích a za dečkem se dotýkala plynoucí hladiny. Měl za sebou již asi dvacet kilometrů, dalších dvacet před sebou. Nejprve však hodlal vystoupit na odlesněný strmý vrch, odkud je výhled široko do kraje.

Když stoupal, lil z něj pot a bušilo mu srdce. Avšak lehký vánek na vrcholu, proplétající se seschlou travou, ho příjemně chladil. Vnímál jej celým tělem. Opřel se o zídku zbořeného rozhledny. Vyndal z tlumoku několik jablek a hub, které sebral cestou. Jedl, prohlížel si houby a pozoroval v dáli mraky. V zenitu byla obloha více méně modrá, četnější oblaka se rozvalovala nad obzorem. Ačkoli se zdála téměř nehybná, při troše pozornosti se měnila jak jejich poloha, tak tvar. Některé kopce na obzoru mu připomínaly prsy dívek, které kdysi miloval. Dávno si na ně nevzpomínal, avšak kopce byly modelovány jako ňadra tak věrně, že se mu nad každým vrškem oblak na zlomek vteřiny proměnil v konkrétní tvář. Měl pocit, že v šustění trávy ve větru zaslechl vždy i jméno.

Země voněla. Vůkol cvrkali luční koníci. Jejich cvrkot vytvářel zvláštní prostor. Jeden koník mu skočil na hrud. Chvilí se rozhlížel a pak spustil. Cvrkot byl neuvěřitelně silný. Neustále sílil, až připomínal palbu z kulometu.

Pojednou se mu zatmělo před očima. Měl pocit, že se vznesl a zaslechl krátký povzdech tisíců lidských hlasů, avšak rázem vše ztichlo. Neslyšel ani šustot vánku v trávě, ani cvrkot kobylek, ani křoupání jablek, ani vlastní dech. Hrobové ticho. Světlo potmělo a znachovělo, jako krátce po západu slunce. Kolem dokola, kam oko dohlédlo, stály nedozírné zástupy lidí. Postavy lemovaly reliéf krajiny, takže i prsy byly nyní tvořeny lidskou masou. Zástupy lidí za hradbou dívčích ňader visely v prostoru. I na oblacích se tísnily myriády lidí. Na nebeské klenbě rovněž, ale zde jich bylo méně. Byli všude.

Přestože se lidé hýbali, neslyšel absolutně nic. Ani šepot, ani šustot. Nejbližší postavy si mohl dobře prohlédnout. Všechny byly hnědošedé, hubené a velice vysoké, asi o metr přesahující výšku člověka. Jakoby nehmotné. Všechny obličeje velice podobné. Dosti dlouhé, rovné vlasy vyčesané z čela. Pohlaví nerozlišitelné. Myriády androgynů. Absolutní ticho. Nehybno. Strnulost. Klid.

• • •

Otevřel oči a pozoroval nad sebou klasy sluncem sežehých trav. Zdálo se mu, že se na okamžik ocitl někde v jiném světě. Stébła trav se občas kymácela v záchvěvech vánku. V krajině byl naprostý klid. Měl pocit, že odkudsi z dálky zaslechl zvuky pozdního léta. Cvrkání kobylek bylo zprvu zastřeno jakousi mlhou. Zdálo se mu, že cvrkot přichází shora, z oblohy. Mezi stébly trav se vznášel

v blankytné modři malý obláček. Pozoroval, jak se rozpouští v horkém, stoupajícím vzduchu. Než mráček zmizel ze zorného pole, ještě existoval; brzy se však rozplyne. Na jednom klasu povívala drobná pavučinka. Počínající babí léto.

Spojil si pět klasů pomyslnou nitkou a pozoroval, co se v oné výseči prostoru bude dít. Vplul do ní obláček. Přemýšlel o tom, co mu připomíná jeho obrys. Nenapadlo ho nic. Sledoval jej, zda se nepromění v něco konkrétního. Nestalo se tak. Po chvíli připluly mezi klasy téměř současně obláčky tři. Splynuly v jeden. Jeho tvar mu připomínal tvar oblaku, který vznikl spojením tří menších. Nic víc. Občas se ve výšce mihly siluety ptáků. Nejdříve štěbetání, potom siluety. Siluety mu připomínaly vlaštovky a jiřičky. Opět vítr přihnul mezi nitky roztrhaný zbytek mráčku, který se na chvíli podobal mořskému koníku. Na stébla trav sedaly drobné mušky. Rychle zase odlétaly, ale opět se vracely. Přes oči se mu mihnul stín. Spatřil plachtící káň, které zvolna kroužilo a stoupalo výš a výš. Mezi stébly se zvolna nastěhoval těžký mrak, který neměnil své obrysy a plul velmi pomalu. Přece však po delší době pětiúhelník opustil. Po jednom stéble šplhal kulatý červený brouček s černými tečkami na krovkách. Sluníčko sedmitečné. Ve chvíli, kdy vplouval do prostoru další oblak, roztáhlo krovky a odlétlo. Ještě než obláček výseč opustil, prolétl jí motýl admirál. Babočka jenerál, jak říkávala babička. Dlouho se nedělo téměř nic. Pouze stébly trav se občas zavlnila, pavučinka povívala. Neustále hleděl v nehybnou modř, kterou se občas mihly jen drobné mušky a ševelící vlaštovky. Uchopil holubinku, kterou sebral na okraji lesa a hleděl na ni zespodu proti modré obloze. Okraje jejích lupenů prosvítaly proti světlu. Když holubinkou zavrtil, pozoroval, jak se v lupenech vytváří zelenomodrý soustředěný kroužek. Pakliže pohyb houby zastavil, akvamarínový efekt zmizel. Odlomil část klobouku a vložil si jej do úst. Jiná holubinka

ka měla klobouk barvy těžkých bouřkových mračen. Sledoval její bílé lupeny v různých úhlech. V určitém okamžiku se mezi lupeny lososově zablesklo. Měl dojem, že kdesi v dálce zaslechl tlumené zahřmění.

Ticho v krajině roztínali především luční koníci. Koníci cvrkající v dálce vytvářeli monotónní milieu. V blízkosti jich cvrčelo pět. Jejich nepravidelný cvrkot vytvářel zvláštní nehybný prostor, který byl narušen jen pomíjivým a rychle slábnoucím štěbetáním vlaštovek, hvízdnutím káněte kdesi ve výši či slabounkým zabzučením mouchy. Zrakem sledoval oblohu a vertikální prostor. Sluchem vnímal i prostor horizontální. Hmat a čich obsáhnul prostor sférický. Cítil i přes oděv po těle sluneční paprsky, pomíjivě též závany vánku. Vnímal, že leží na zemi. Chladila ho a tlačila do zad, jako by do něj vrůstala. Čichem vnímal vůni země i nebe zároveň. Nasládle mandlová chuť jedné z holubinek v něm vyvolala vzpomínku na jednu z dívek, jejíž prsy se tyčily v dálce. Kdysi ji velmi miloval. Pojednou začaly holubinky hořknout a pálit. Vzpomněl si, že dívka zemřela několik let poté, co se rozešli. Sevřelo se mu srdce. Přesto cítil hluboké vyrovnání, klid a mír.

Cvrkot koníků se pomalu vzdaloval. Zvuky se vzdalovaly, ale zároveň se mu zdálo, že je slyší silněji, výrazněji. Nebeská modř zvolna tmavla, prolétnuvší vlaštovky již sluchem nevnímal. Nebe temnělo stále více. Žlutá stébba trav se tyčila ve výšinách a ostře kontrastovala s inkoustovou modří oblohy. Obrovská moucha se silným bzukotem usedla na stéblo trávy. Stéblo se zdálo silné jako kláda. Slunce svítilo dál, jeho teplo vnímal, světlo též. Obloha byla už zcela černá. Nebo se nedozírně vzdálila, takže se jevila, že není. Tlak země do zad již necítil. Vnímal však její puls. Srostl s ní.

Ivanu Wernischovi, Berlín – 1981, Doupovské hory – 25. 8. 1992, Ostrov nad Ohří – 2. 1. 2000

(mš)

Spojil si pět klasů pomyslnou nitkou a pozoroval, co se v oné výseči prostoru bude dít. Vplul do ní obláček. Přemýšlel o tom, co mu připomíná jeho obrys. Nenapadlo ho nic. Sledoval jej, zda se nepromění v něco konkrétního. Nestalo se tak. Po chvíli připluly mezi klasy téměř současně obláčky tři. Splynuly v jeden. Jeho tvar mu připomínal tvar oblaku, který vznikl spojením tří menších. Nic víc. Občas se ve výšce mihly siluety ptáků. Nejdříve štěbetání, potom siluety.

Ukázky z děl

Skoby / Punkt Memory

od Svatavy Antošové

Divná knížka. Zhusta nemám absolutně páru o čem běží řeč. Svatava Antošová (1957) je dobrodruh a pohybuje se v poněkud nepřehledných prostředích.

Prozkoumává je na vlastní kůži, nikoliv jako pouhá pozorovatelka, ale přímo jako aktérka. Ted' nevím, už někdo napsal, že je naše nejosobitější básnířka? No tak to sem napíšu já: *Antošová je nejosobitější česká básnířka.* Zapište si to za uši. Skoby / Punkt Memory jsou uhrančivým románem vychrleným v rytmu rapu. Jsou skvělý. A divný.

Divný non plus ultra. Ilustracemi knihu vypravila Viktorie Rybáková, to je v cajku, jenomže vysázel a graficky ji upravil Roman Polák. Vytištěna byla ve Svatoslavově 33, kde měl letos na jaře zemřelý Polák své tiskařské stroje...

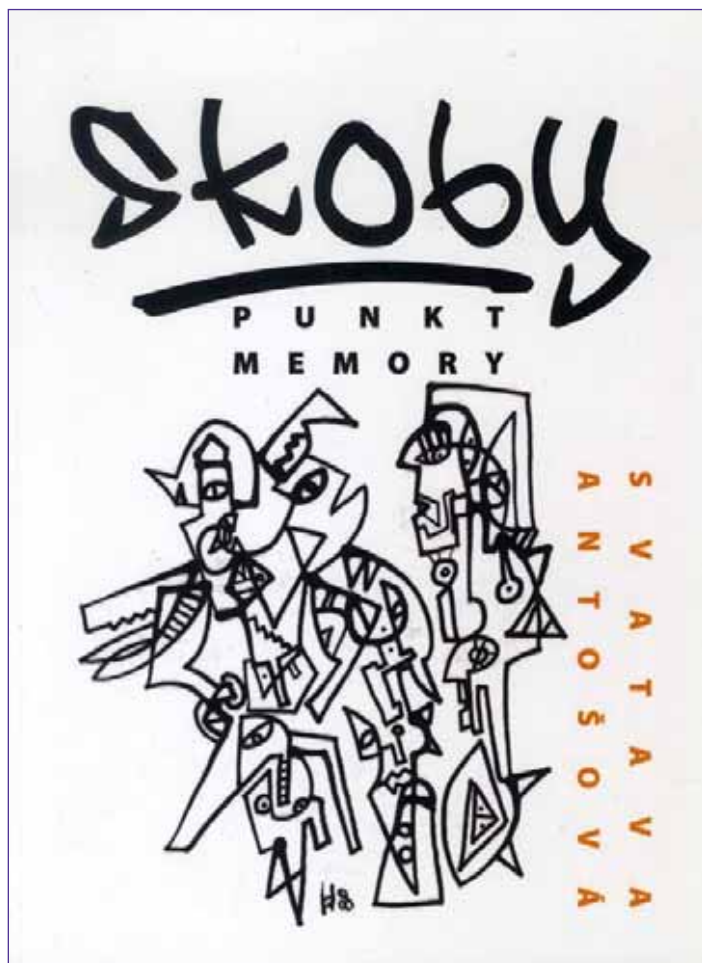
Michal Šanda

NA JÚTUBU

(úryvek ze šesté kapitoly)

Hej, blogeři, vy swině tlustý vyžraný, všechny swěta big beny vám už umíráček odbíjej, dyž Čegewa & jeho fraqce mordu auťáky v ulicích tyčema vám rozbíjej, pneumatiky zapalujou & umění hned na to nabalujou

sociální & etnický, jejich wrajtři blogoromán *Rozbitej auťák nad zla-to* na pokračování píšou, náš Blagoš pod spoustou nicků ukrytej s nima v tom jede & dělá jim z toho něco jako pípšou, kde čapneš tripla ani newíš jak, ty jeden boláku, ty jeden vřede, co jako na tom, dyž náказы jiný nad tebou visí mraq nemoci smrtelný, co menuje se strach, hej kámo! z Blagoše příklad si vem, mezi ty wrajtry aspoň občas zaweetej & pochlub se, čím mozek swuj máš jako vymytej, v jaký seš církwí & jestli chodíš mezi letnický, nebo jestli vo konci

swęta mluwí s tebou jehowa & říká ti: *bud' připrawenej, už brzy to tady skončí & ty za chvíli se do wječnosti budeš woe stěhowat!* pochlub se, kámo, jestli ti vadí, že čegewaristum sprejerstwí sme nenápadně vzali & překříženejma skobama všechny jejich tagy přestříkali, nebo jestli ti to jako newadí, jestli naše projewy antiumělecký ochotnej seš přijímat & tráwit... Chce se tu snad někdo vo percepci bawit, he? bych řekla, že ne, tak se tim, kámo, nezdržuj ani ty, nebo něco jako šarija vo tebe se otře & žádnéj princip parity už tě woe nezachrání, ani swędomí twýho zpytowání za názory, který exhibičně si tam wywěsil & podepsal se nickem Dewětsil, čistě mezi náma, kámo, kde si to jako sebral, he? že bys taky vzdělanej byl & na blogu literárním swuj hlawní stánek rozhostil? pche! ti říkám, že k ničemu to neni, todle už v dobách minulejch věděli woe nejmíň dwa – prwák NPD & druhák ten Starej Wýbrus Lenin, přece, ti říkám, jednoho krásnýho dne si muj plyšák swý kobrowý oči protře & twoji identitu prawou odhalí, že oběh krewní v žilách se ti zpomalí, dyž prackou na tebe ukáže & spíkne: hele, to je von! Co ho trochu sejmout, starucho? A co müslíš, enemíku muj, že jako udělám? že jenom za ucho tě zatahám & tim to jako bude wyřízený, he? že dál klišďanko dwojace se budeš chowat, nad rozbitým autákem masturbowat & přitom naše skoby jako obdiwovat? Nejsmutnější na tom, kámo, je, že takowej nejseš jenom ty, ale i spousta těch, který dyby si to kwikli ujasnili, něco jako hulibrkowský elity by z nich za čas by-

ly, ale prtže nic ujasnit si nedowedou, nikdy nikoho proti zmrďákowskejm nepowedou, přece, jediný, co v merqu maj, je bezpečná skowka, jenže až den soudnej woe nastane, Vaternazi prstem na ně ukáže & odtáhne je odtahowka.

Hej, blogeři, zas je to tady, zas vyrábím ty swý koláže, co někomu cizí sou, zatímco jinýmu swět nowej zwěstujou, zas někam do budoucnosti hledím daleký & strhávám z ní ty vaše dáwno zašlý nálepky, co přečíst nic už se z nich nedá, stejně tam sou jen floskule, z kterejch žaludek se zwedá, hej, blogeři, co ste vlastně zač & komu se jako chcete podobat? Tak abyste věděli, Blagoš vo vás říká, že podobný ste poutníkum, který dou pěšky do mekky, sluchátka na uších & v nich samý bogulibý soundtreky, anebo woe buddhistum, co na tygrech jezďěj nahý & do rolsrojsů lezou v oranžowým sári, no a dyž Blagoš hodně smutku pobere, tak obwiní vás, že horší ste než mormoni, prtže nám tu jen diwadýlko předwádíte jako nákej goldony... Newim, blogeři, na kterym blogu se k týdle prawdě dycky dobere, ale vidím to tak, že téma vašich sublimací opustíme & pokud výhrady podstatný nemáte, na jútuba přejdem, kde u videa obskurního se spolu pjonkně sejdem, čeká vás supa kwalita, si pište, žádnéj braq, lidi s anomáliema před váma defilowat budou, to abyste, enemícy moji, neumřeli jako nudou, taky uwidíte, jak jedný fotoagentury majitel netopeary tajně podporuje & v branži se mu říká Stwořitel, he, he, co na tom, že jo, dyť každěj tady někoho sponzoruje, co na tom, že bydlí v CAP, prtže i dyž nakoupíte spoustu map & plánů města, to místo nikde ne najdete & přece tam někde je, vemte si brejle s nočním viděním & vetře se vám do očí, jenže dyž lokaci si spletete, repatriowat vás nechá třeba až na náký orkneje, ale co na tom, že jo, dyť Mrтка unijní pro vás je prej very frí, ale pro nás čildáky nic víc než těsná vesta, ergo žádnéj netopear na ty kecy vo swobodě vám woe jako neskočí.

Takže si to zwopakujme: sejdem se na jútubu, bacha, nespleťte to! ať surfowat pak nemusim až na nákou lanku srí, prtže Blagoš, to na beton vám garantuju, přes twitter domorodce přemluwí, aby zadkama holejma nabodli vás na kaktus & poslední tanec aby zatančit vám přišel nákej jejich sukubus, woe, takže: serii záběrů si, blogeři, teď dáme & pak společně zwedneme ten nudy těžkej kámen.

Svata Antošová: Skoby / Punkt Memory (Milan Hodek, Hradec Králové, 2012)

U
kázky
z
děl

Nový český komiks (2000–2012)

Nový český komiks (2000–2012)

New Czech Comics (2000–2012)

Der neue tschechische Comic (2000–2012)

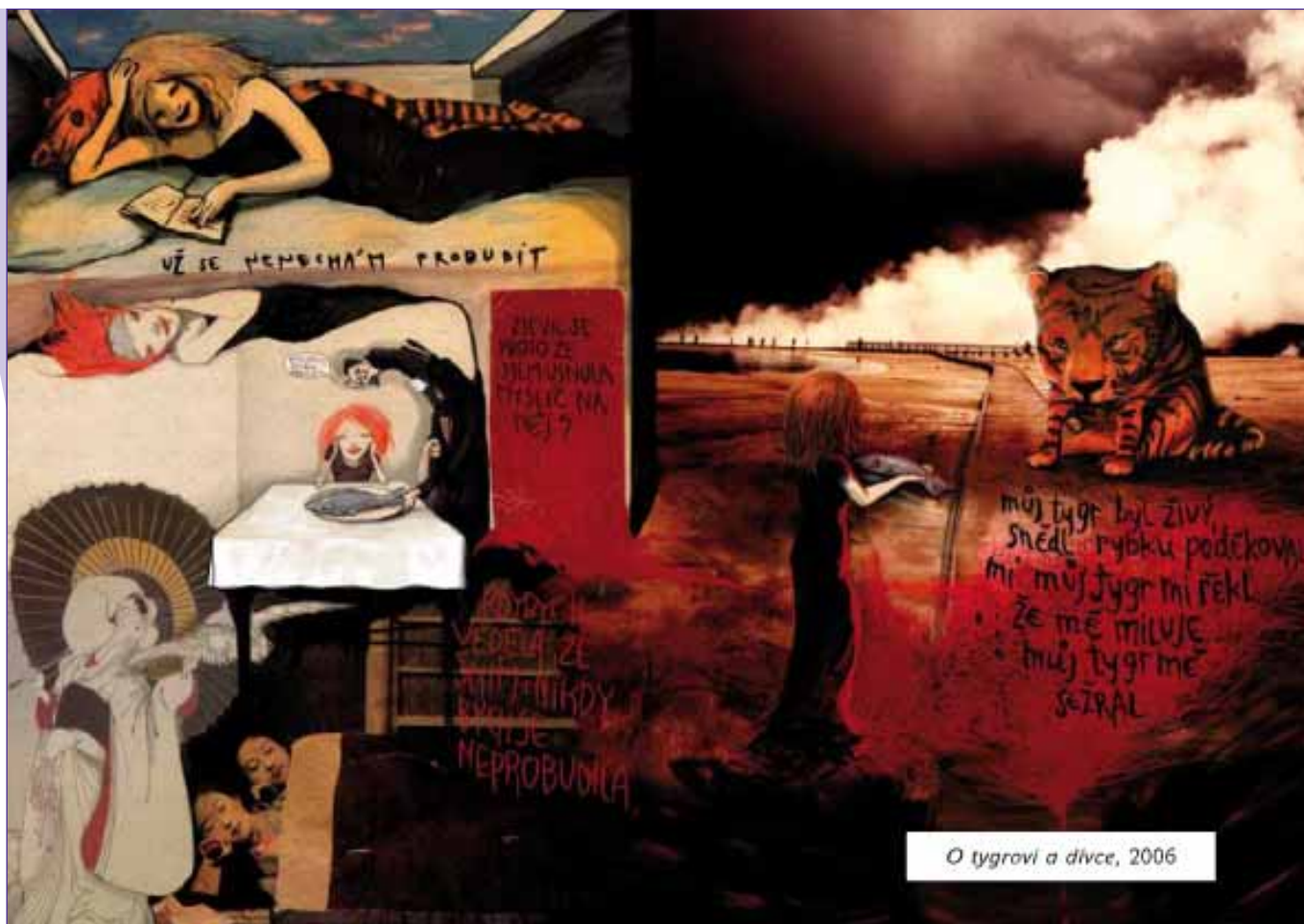
Vychází v řadě propagačních publikací, které připravuje Ministerstvo kultury ČR pro zahraniční zájemce. Z tohoto důvodu obsahuje texty nejen v češtině, ale i v německém a anglickém překladu. Co se vlastního obsahu týká, shrnuje to podstatné, co se v českém komiksu odehrálo po roce 2000. V autorských čtyřstranách představu-

je na čtyřicet současných komiksových kreslířů a scenáristů, přináší zasvěcené průvodní studie (od Heleny Diesing, Vojtěcha Čepeláka a Radima Kopáče) a výběrovou bibliografii. Záměrem publikace je ukázat, že současný komiks je plnohodnotným uměním.

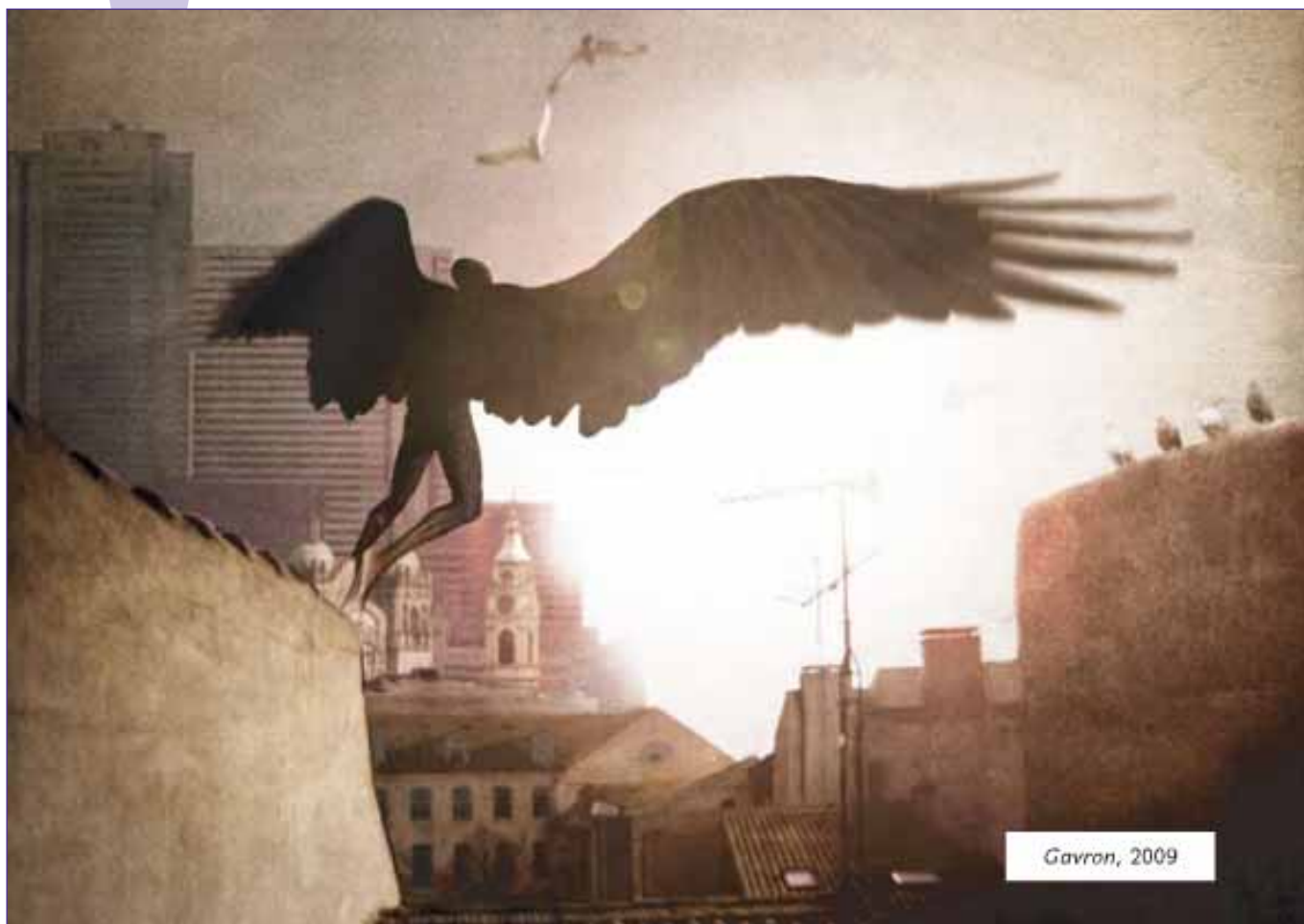
(mš)

O tygrovi a dívce, 2006

Gavron, 2009

Oskar Ed 1, 2003

Ochranný dohled, 2011

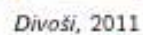
Oskar Ed: Pouť, 2010

127

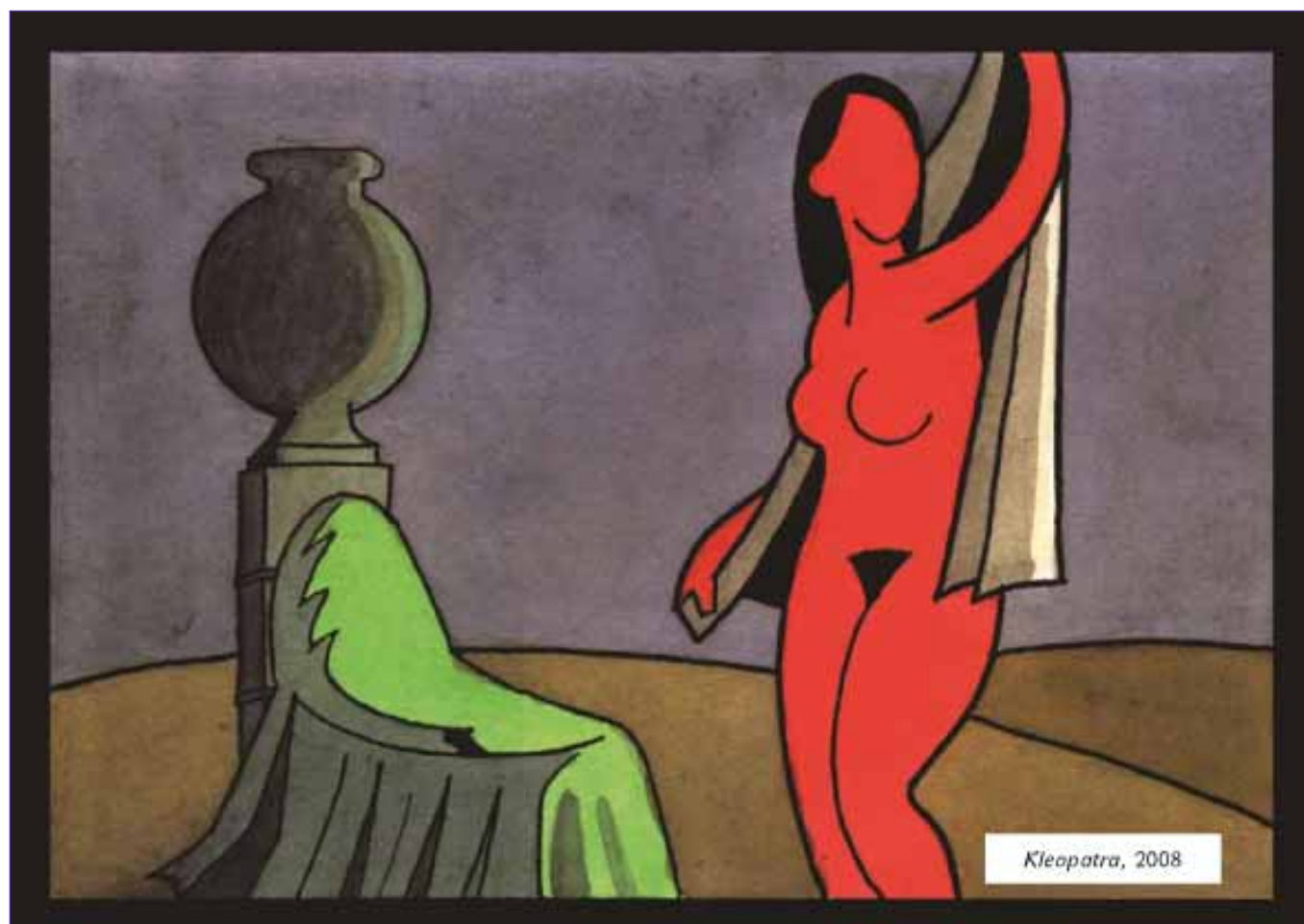

Radiator & Recyklator, 2012

U
káz
ky
z
děl

Dvě výstavy

Galerie Smečky Vás zve na výstavu

Cykly

Jiří Kolář, Jan Koblása, Jan Švankmajer, Libor Fára, Michal Šanda, Pavel Holeka

od 5. 9. 2012 do 24. 11. 2012 / úterý – sobota, 11.00 – 18.30 hodin

Vstup zdarma pro držitele ZTP, ZTP/P, důchodce, děti, studenty SS, VŠ a pro všechny držitele Zákaznické karty Pražské plynárenské, a. s.

Ve Smečkách 24, 110 00 Praha 1
(vedle Činoherního klubu)
tel.: +420 222 210 268
tel./fax: +420 222 210 272
e-mail: galerie.smecky@ppas.cz

Cykly

V pražské Galerii Smečky právě probíhá pozoruhodná výstava, na kterou se rozhodně vyplatí zajít. Pro diváky, které koláže neuspokojí, je hned naproti výstava poněkud pepřejšího rázu.

(mš)

Navzájem

V galerii Pražské energetické proběhla vernisáž společné výstavy malíře Karla Jerie a sochaře Petra Holuba.

(mš)

Poučení O dějinách Mariánský sloup

Mariánský sloup na Staroměstském náměstí byl postaven roku 1652 na znamení důkvy, že se Praha čtyři roky před tím ubránila obléhání Švédskými vojsky. Traduje se, že podnět k jeho stržení v roce 1918 dal protimonarchisticky naladěným občanům žižkovský bohém Franta Sauer. Prohlédněte si však pozorně následující snímek: v pravém dolním rohu jsou na schodech dvě mlžné postavy. Jedná se o Antonína Hromadu a Josefa Chundelku, kteří v noci ze 14. na 15. 8. 1824 vyšplhali na zmíněný sloup. Při tom byli vyrušeni občůzku konajícím ponocným, ze sloupu spadli a zabili se. Od té doby se tito nezdární chlapci zjevovali poblíž sloupu. Fotografovi se je docela náhodně podařilo zachytit v okamžiku postzáhorbního zhmoťování. Ve zmíněném revolučním roce 1918 to byli právě oni, kdo se postavil do čela vzbouřenců. Stržením sloupu a jeho rozbořením došly duše obou hochů vysvobození.

(mš)

P řiloh a

Zuzana Chvatíková: Čína očima

– Kanton druhým okem

Moderní historie Kantonu je fascinující. Tím, že město bylo jediným místem v Číně, kam směli vkročit cizíci a to ještě jen do části jim vyhrazené a pouze za účelem obchodu (viz příloha v předchozím čísle DA), stalo se město násleň dějištěm mnoha historických událostí z toho vyplývajících.

Předně tu byla zavdána příčina k rozdmýchání jedné ze tří opiových válek mezi Británií a Čínou. Předmětem sporu byl samozřejmě obchod, ale navíc se tu vlastně střetly dvě mocnosti, které si o sobě myslely, že jsou středem světa. Tedy Britské impérium, „nad kterým slunce nezapadalo“ a Čínská říše. Termín Čína (Čung-kuo) znamená v překladu doslova „Říše středu“ (původně však nejspíš jen značil, že jde o národy obývající oblast „Centrální planiny“, která se nachází kolem Pekingu). Jak se ob-

Nákladní trojkolka

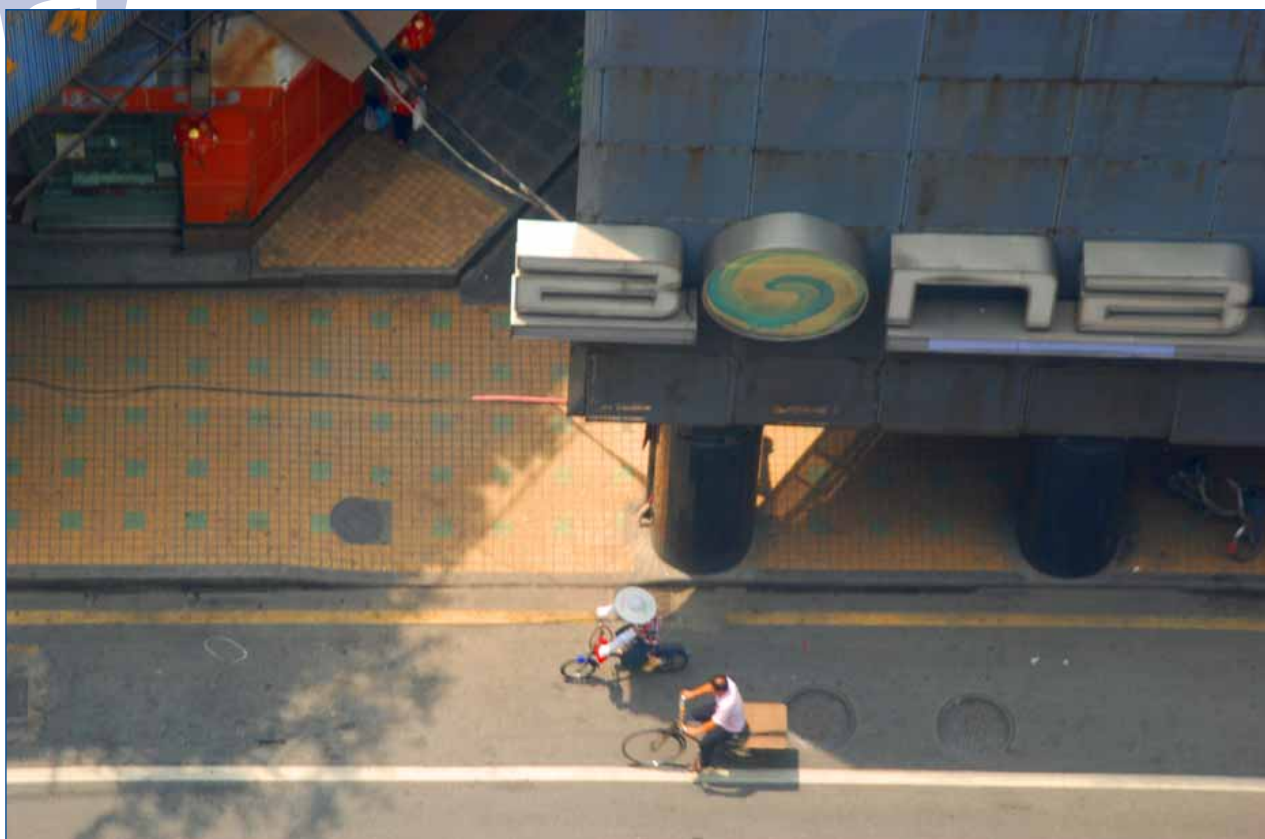
chodní výměna mezi oběma zeměmi rozrůstala, začali koncem 18. století Angličané zjišťovat, že za čínské zboží nemají čím platit. Vl-
na se v tropickém podnebí Kantonu na jihu Číny nikomu nehodila
a jiná komodita, která by Číně chyběla a které by zároveň měla Bri-
tánie nadbytek, nebyla. A protože Čína vždy pohlížela na cizince je-
nom jako na návštěvníky přinášející dary císaři, vyhlásil císař dy-
nastie Čching v roce 1793 toto:

*„Čína je střed světa a má vše, co potřebuje. Od této chvíle budou
všechny čínské artikly vyvažovány jedine stříbrem.“*

Jenže na Západě byla poptávka po čaji a hedvábí enormní a Ang-
ličanům se začaly zásoby stříbra vyhandlované přes Španělsko (z Me-
xika), tenčit. A tak museli vymyslet něco, po čem by byl v Číně taktéž
velký hlad. Britská Obchodní východoindická společnost (East India
Trading Company), která byla jedna z prvních akciových společností
na světě a měla od britské vlády monopol na obchodování s Indií, za-
čala dovážet z Indie do Číny opium. Obchodování s ním bylo v Číně
zakázané, ale čínští celní úředníci v Kantonu se dali snadno podpla-
tit. Čínská vláda ale časem zjistila, že návyk na opium nejenže deci-
muje populaci, ale zároveň způsobuje zase pro změnu zápornou ob-
chodní bilanci Číně. Poptávku po opiu už totiž čínští obchodníci ne-
dokázali vyvážit ani čajem ani hedvábím a museli sami začít patit
stříbrem. Vláda poslala proto do Kantonu zplnomocněnce Lin Ce-sü-

ří

a (Lin Ze-xu). Ten pozatýkal podplacené úředníky a západní obchodníky vyzval, aby všechno opium odevzdali. Bylo ho asi 5000 kg. Lin Ce-sü ho pak veřejně spálil. Zároveň požádal, aby se obchodníci podpisem zavázali, že

v dovozu opia nebudou pokračovat. Britský komisař pro obchod s Čínou Charles Elliot jim doporučil, aby závazek podepsali, že jim Britská vláda zaplatí újmu. Čínský zplnomocněnec Lin Ce-sü nakonec poslal i memo-

randum britské královně, kde ji žádal, aby se zasadila o zákaz dovážení opia do Číny, jelikož tento zhoubný obchod ohrožuje na tisíce čínských civilistů. Toto memorandum se ke královně však nikdy nedostalo.

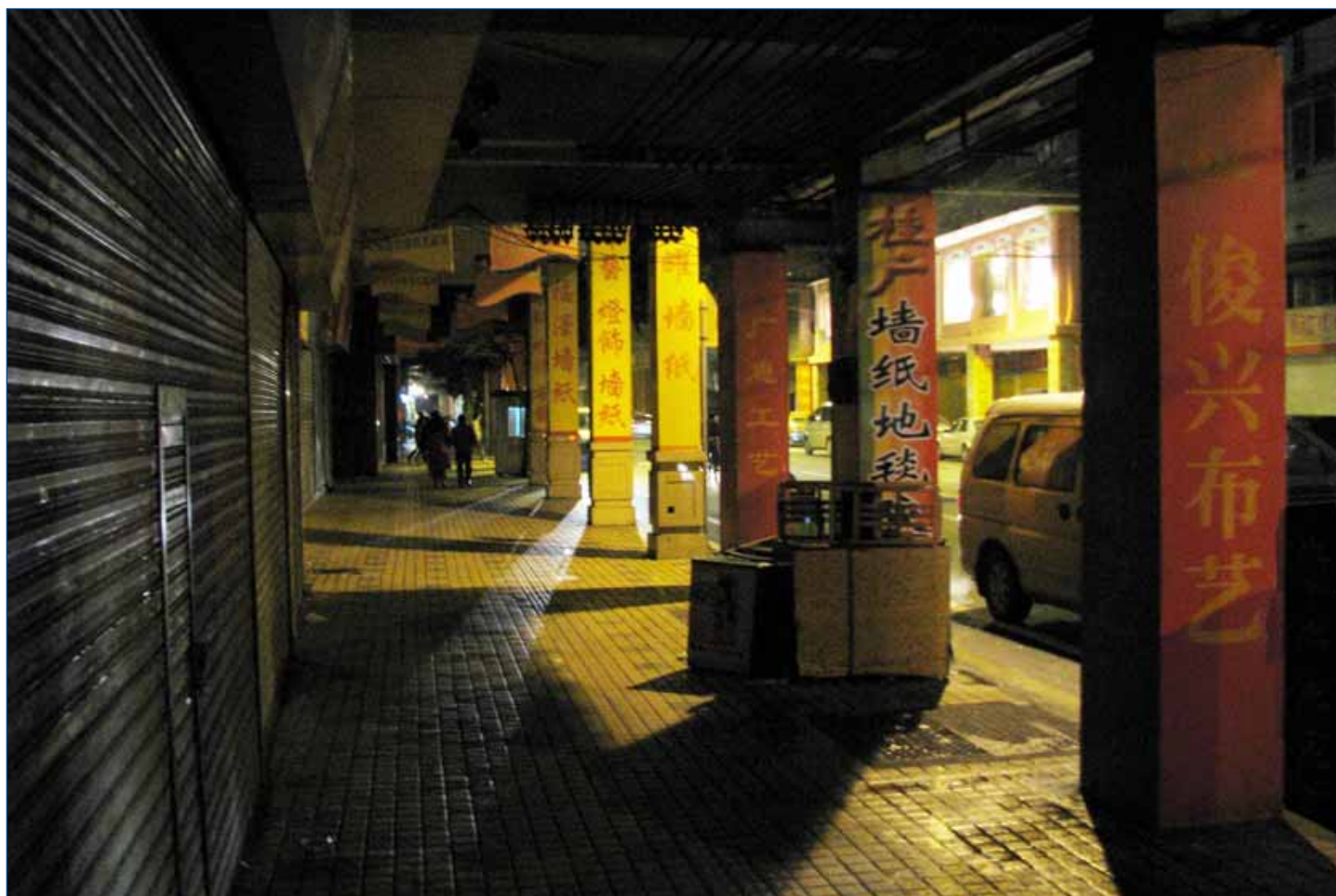

Když pašování opia neskončilo a zplnomocněnec Lin Ce-sü musel zabavit západním obchodníkům další dodávky opia, rozhodl se blokadou říčního přístupu do města uvěznit všechny západní lodě kotvící v Kantonu a zároveň pohrozil, že Čína přeruší vývoz čaje. Britský komisař Charles Elliot to ohlásil domů a britský parlament, ačkoli opium bylo v Británii také zakázané, odhlásoval, že Číně 1. října 1839 vypoví válku, aby obchod s opiem mohl pokračovat. Britská vláda se tak v obchodním zájmu tehdy vědomě rozhodla jít do války za legalizaci drogy v cizí zemi. Oxfordský historik Thomas Arnold to už v roce 1840 (v dopise W. W. Hullově) komentoval takto:

„Tato válka s Čínou... se mi zdá jako snad to největší provinění a velmi se mě dotýká. Nemí snad možno nějakou petici nebo jinak zburcovat lidské svědomí, abychom si uvědomili, čeho se dopouštíme? Nejsem s to si vybavit jedinou válku v historii, která by byla tak nespravedlivá... dobytelské války jsou ničím

Britská vláda se tak v obchodním zájmu tehdy vědomě rozhodla jít do války za legalizaci drogy v cizí zemi.

oproti válce, která je ve jménu pašování drogy. ...takto násilně zatáhnout zhoubnou drogou do Číny, jejíž vláda chce svou zemi před ní uchránit...“

Elliot tedy obsadil Perlovou řeku a její okolí a prolomil opevnění Kantonu. Čínské lodě byly snadno pokořeny loděmi anglickými, a aby se město Kanton zachránilo, muselo se nakonec roku 1841 vykoupit, a to šesti miliony stříbrných tolarů (asi 540 mil. Kč), což byla náhrada za ušlý zisk Britům za spálené opium. Do dalších dvou válek za legalizaci dovozu opia šli angličtí obchodníci opět s posvěcením britské vlády a za argument Číňanům udávali to, že se dožadují práva na volný obchod. Čína v důsledku slabší vyzbrojenosti vyšla ze série všech tří opiových válek poražena (poslední válka skončila v roce 1860). Ve výsledku musela udělit Britům status země s výlučným právem obchodovat s Čínou, a to s fixní sníženou daní, a otevřít pro obchodní výměnu dalších pět přístavů (např. Šanghaj), dále zaplatit na reparacích 21 milionů stříbrných tolarů (zhruba téměř 2 miliardy Kč) a vzdát se práva soudit cizince pobývající v Číně podle čínských zákonů.

Vláda dynastie Čching, která v opiových válkách naprosto selhala, se tak mezi obyvatelstvem netěšila veliké podpoře a to se začalo bouřit. Schylovalo se k revoluci. Jedno z povstání (v r. 1895) organizované hongkongskou Společností za obnovu Číny (Revive China Society, Xingzhonghui), jejíž důležitým představitelem byl Sun Jat-sen (Sun Yat Sen), mělo být právě v Kantonu. Bylo však předem vyzrazeno, a tak bylo neúspěšné. Díky jiným povstáním po celé zemi se nakonec revoluce zdařila v roce 1911. Na nátlak generála Jüan Š'-kchaj-e (Yuan Shi-Kai) abdikoval hned v únoru 1912 poslední císař Pchu-i (Puyi), a tím skončila více než dvoutisíciletá čínská imperiální říše a byla založena Čínská republika.

A právě Kanton byl místem, kde vzniklo historicky první čínské národní shor-

Dívky v Kantonu mají svou grácií...

máždění, kde Čínská národní strana Kchuo-min-tchang (Kuomintang) vedená právě Sun Jat-sen-em v roce 1912 při hlasování získala většinu, a stala se tak stranou vládoucí se Sun Jat-sen-em jako prezidentem. I když ne na dlouho. Jüan Š'-kchaj (Yuan Shi-Kai) nebyl ochoten se své moci, kterou získal odměnou za pomoc povstal-

cům, vzdát a roku 1913 Národní shromáždění rozpustil a vládl sám pomocí vojenské síly. Historik Ah Siang (Ah Xiang) se domnívá, že k tomu došlo proto, že západní mocnosti nebyly demokratickému vývoji

v Číně nakloněny a tlačily na tehdy čerstvě kapitulovavší vládu dynastie Čching, aby nedemokraticky zvoleného presidenta Jüan Š'-kchaj-e proti Čínské národní straně Kchuo-min-tchang podporovala. Čínská ná-

rodní strana Kchuo-min-tchang byla potom zakázána a přešla do illegality. A proto musel pak nastat v Kantonu 1. červenec 1925, kdy se právě tady vláda Čínské národní strany Kchuo-min-tchang opět obnovila.

Mniška z buddhistického kláštiera s taškou z „Klubu pro pěkný kočky“

Tentokrát to bylo pod vedením Čankajška (Chiang Kai-shek), který původně, stejně jako jeho předchůdce Sun Jat-sen, sympatizoval s idejemi komunismu. Studoval v Moskvě, ale záhy rozpoznal, že s komunisty není

dobré spolupracovat. Nemýlil se, Kanton se totiž hned v roce 1927 stal svědkem komunistického povstání proti vládě, které čínským komunistům pomohli zorganizovat dva tajní ruští agenti Kominterny z Moskvy

a výsledkem kterého mělo být založení takzvaného Kantonského sovětu (někdy se mu přezdívalo i Pařížská komuna východu). Rusko se zřejmě chtělo zmocnit Kantonu jako výhodně položeného přístavu, kterým

....některé se umí i urazit.

ří

Děšť při 29 °C nestudí...

by mohla případně proudit výzbroj na pomoc dalším komunistickým akcím.

Město Kanton zažilo i japonskou okupaci za druhé světové války, kdy tu Japonci dokonce prováděli tajné pokusy na lidech. Čínská národní strana Kchuo-min-tchang a komunisté se tehdy na obranu proti Japoncům trochu spojili. Komunisté se možná už těšili, že se pak třeba přeci jen k moci dostanou, ale v roce 1943 se Čankajšek stal prezidentem, takže hned jak bylo po válce světové, pokračovala ta občanská v Číně dál. Komunisté ji nakonec roku 1949 vyhráli, založili Čínskou lidovou republiku, tak jak ji známe dnes, a Čankajška vyhnali na Tchajwan.

Dnes se tato Čína tedy konečně otevírá světu poprvé od 16. století n. l., kdy ji představitelé dynastie Ming před světem uzavřeli, protože je násilné vpády západních obchodníků odradily. Zjistila totiž, že je to obchodně výhodné. Většina továren, které dnes dostávají zakázky ze světa, se nachází právě v provincii Kuang-čou a zahraniční obchodníci proudí do Číny přes Kanton. Není divu, Kanton se svou dlouhou tradicí zahraničního obchodu, (jak jsme si ukázali v tomto i minulém čísle DA) se k tomu přirozeně nabízí. V moderní době měl před ostatními městy v Číně náskok,

...ale může člověka zaskočit.

V kontinentální Číně je cizinec stále atrakcí. Bývá přijímán velmi vřoucně.

Hoši v Kantonu se nebojí si s cizinkou i zafirtovat. Gesto chocha v levo je poměrně běžné a značí: „Máš hezkej ksicht.“

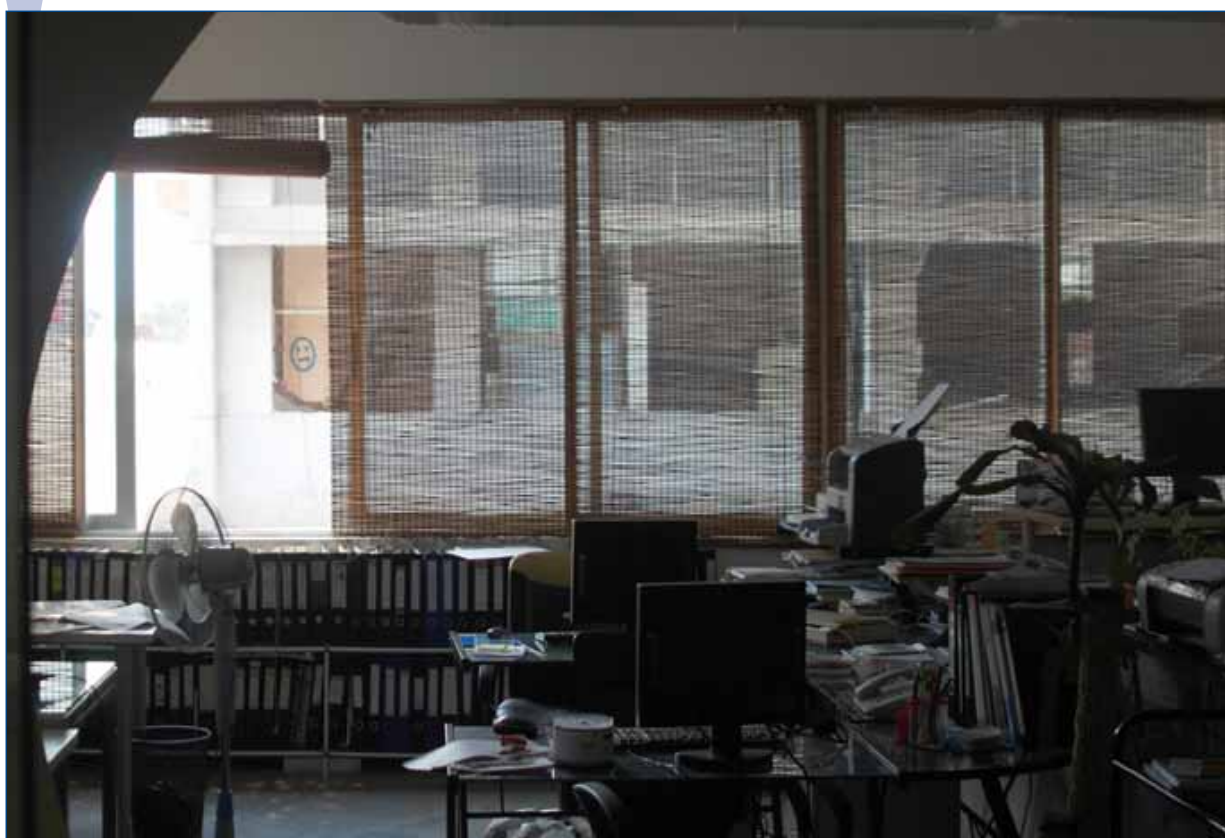
Přestože mobilní telefon má dnes v Číně téměř každý, potká člověk v Kantonu i velmi elegantní telefonní budky

Kanton není jen centrem obchodu, vyznačuje se i velmi zajímavou uměleckou scénou. Kromě galerie státní je tu i řada galerií alternativních.

Malá soukromá galerie

Muzeum umění
v Kantonu
(Guangzhou
Museum of Art)
ač státní instituce,
vždy překvapí
svými expozicemi
hlavně čínského
moderního umění,
ale nejen toho.
Vstup býval
dondávna za
symbolickou cenu
kolem 30 Kč.
Nyní je nově
zdarma, ale
návštěvník musí
předložit průkaz
totožnosti, což je
trochu zvláštní...

Čínský autor

i co se týče vzniku továren. Z analýz se dozvídáme, že už v roce 1873 zde byla založena první továrna v Číně, a to přádelna Nan-chaj Ťi-čchang (Nanhai Jichang Reeling Mill), a v roce 1886 tu zkonstruovali svou první továrnu na munici. Co se mezinárodního obchodu v moderním slova smyslu týče, tak v roce 1957 se v Kantonu konal první mezinárodní výroční veletrh čínského vývozního zboží (Chinese Export Commodities Fair).

Je velmi zajímavé pozorovat vlnu nevole běžného našince nad tím, že se dnes vše vyrábí v Číně a že se Čína snaží obsadit celý svět. Pokud si uvědomíme, že tato situace je hlavně důsledkem toho, že západní firmy využívají v Číně levné pracovní síly, postrádá tento nářek logiku. Bez západních zakázek v Číně by čínská „expanze“ do světa nezačala. (Otázku, zda by tak nevznikla ani momentální vysoká nezaměstnanost v Evropě, přenecháme jiným.) Stížnosti na nekvalitu výrobků z Číny jsou taktéž ne-

Výstava francouzského fotografa Marca Ribouda, autora slavného snímku natěrače Eiffelovky z roku 1955

Autor: Mao Yan

Autor: Liu Ming

Klasické pokrývky hlavy různého typu od čínského autora, ovšem z nerez

Čínský autor

Čínský autor

Autor: Yan Liulin

Koláž od čínského autora z pozbíranych použitých pracovních rukavic

logické. Za kvalitu odpovídá západní firma, jejíž značku zboží nese. Přepokládá se proto, že tato firma zajistí dostatečnou kontrolu kvality a příslušně vyškolí pracovní sílu. To znamená ale větší výdaje, které se západní firmě nemusejí vyplácet. Zdá se, že velkým zavedeným západním firmám, které levně vyrábějí v Číně a draze prodávají ve světě, se tento lidový nářek nad kvalitou vlastně hodí. Znamená to, že když si lid tuto fámu vytvoří, zvykne si pak už, že výrobky občas nefungují nebo že dlouho nevydrží. „Jsou přeci vyrobeny v Číně...!“, řeknou si lidé rezignovaně, a koupí si výrobek nový. A tím stále zajišťují prosperitu jak velkým západním firmám, tak čínským továrnám. Zajímavá je ovšem skutečnost, že levná, zdá se, nebude pracovní síla v Číně do nekonečna. Západní firmy si vyškolili některé čínské odborníky tak důkladně, že ti si začali svou cenu uvědomovat a chtějí už vyrábět jenom za draž. Výsledkem je například to, že holandská firma BASF začala svou výrobu stahovat opět do Evropy. Čína se tedy v podstatě veze na příznivé vlně, kterou jí Západ zcela dobrovolně nabízí.

Čínský autor zde použil opravdová stará holičská křesla

Běžný Číňan by neodhaldl, o co jde. Náparníky v Číně jsou totiž z bambusu a vypadají úplně jinak. Autor tohoto je zahraniční.

Znamená to, že když si lid tuto fámu vytvoří, zvykne si pak už, že výrobky občas nefungují nebo že dlouho nevydrží.

Přítomnost fotokoláží Magdaleny Jetelové tu na Dálném východě našinci téměř vyrazí dech.

Není divu, Kanton
se svou dlouhou
tradicí
zahraničního
obchodu, (jak
řekli jsme si ukázali
v tomto i minulém
čísle DA) se
k tomu přirozeně
nabízí.

Autor: Magdalena Jetelová

Prostor před Muzeem patří oddechu pracujících

Použité zdroje a literatura:

A Short History of the Opium Wars; in: Wallbank; Taylor; Bailkey; Jewsbury; Lewis; Hackett; Civilizations Past And Present; Scott Foresman & Co; 1992

<http://history.cultural-china.com/en/46H7126H12367.html>

www.victorianweb.org/history/empire/opiumwars/opiumwars1.html

<http://www.republicanchina.org/revolution.html>

http://www.wepapers.com/Papers/7614/Ah_Xiang_-_History_of_China

www.imperialchina.org/Qing_Dynasty.html#opiumwar

Je velmi zajímavé
pozorovat vlnu
nevole běžného
našince nad tím,
že se dnes vše
vyrábí v Číně a že
se Čína snaží
obsadit celý svět.

Pokud si
uvědomíme, že
tato situace je
hlavně
důsledkem toho,
že západní firmy
využívají v Číně
levné pracovní
síly, postrádá
tento nářek
logiku. Bez
západních
zakázek v Číně by
čínská „expanze“
do světa
nezačala.

Koncertní síň

V příštím čísle (vychází 12. listopadu 2012)

rozhodně nenajdete:

Hodinky

Brýle

Mobil

Klíče

Na shledanou příště!
Ne za pomeňte!